

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opcznie
ul. Mikołaja Kopernika 3, 26-300 Opczno
tel. (44) 755-24-93; fax (44) 754-40-31
www.ops.opoczno.pl mgops@ops.opoczno.pl

Miejsko-Gminny
Ośrodek Pomocy Społecznej
w Opcznie
ul. Mikołaja Kopernika 3, 26-300 Opczno
tel. 44 755 24 93, fax 44 754 40 31
NIP 7681099284, REG. 004700941

Wpłynęło
dnia 15. 04. 2021
Ilość zał. L.p.dz. M23
Podpis

Opoczno, dn. 15 kwietnia 2021 r.

Urząd Miejski w Opcznie
Biuro Rady Miejskiej
ul. Staromiejska 6
26-300 Opczno

MGOPS.071.11.2021

W odpowiedzi na pismo: BRM.0033.42.2021, przekazujemy informację na temat funkcjonowania Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Opcznie za 2020 rok.

Z poważaniem

Z up. Dyrektora
Z-ca Dyrektora
Miejsko-Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej w Opcznie
Brumy
mgr Beata Rogulska

Załączniki:

1. Informacja dotycząca funkcjonowania Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Opcznie za rok 2020.

Otrzymują:

1. Adresat
2. A/a

**INFORMACJA
DOTYCZĄCA FUNKCJONOWANIA
MIEJSKO-GMINNEGO
OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W OPOCZNI
ZA ROK 2020**

Spis treści

I.	Wstęp.....	5
II.	Informacja ogólna dotycząca jednostki.....	9
	1. Siedziba Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.....	9
	2. Struktura organizacyjna i kadra Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Opocznie.....	9
III.	Opis i analiza zadań realizowanych w Dziale Świadczeń z Pomocy Społecznej	10
	1. Prawo do świadczeń pomocy społecznej	10
	2. Zadania pomocy społecznej	11
	3. Świadczenia z pomocy społecznej	11
	1) Przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych (art. 37 ustawy).....	11
	2) Przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych (art. 38 ustawy).....	12
	3) Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych (art. 39 ustawy).....	12
	4) Opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne.....	13
	5) Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania (art. 50 ustawy).....	14
	6) Domy pomocy społecznej.....	15
	7) Środowiskowy dom samopomocy społecznej	16
	8) Klub Seniora	16
	4. Pomoc w ramach programu „Posiłek w szkole i domu”	17
	1) Dożywianie dzieci i młodzieży w szkołach	17
	2) Dożywianie dzieci w przedszkolach.....	19
	3) Program osłony	19
	4) Posiłki dla podopiecznych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Opocznie.....	19
	5. Zadania wynikające z odrębnych ustaw.....	20
	1) Świadczenia opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych	20
	2) Stypendia szkolne i zasiłki szkolne.....	20
	6. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników.....	21
IV.	Opis i analiza zadań realizowanych w Dziale Pomocy Środowiskowej	21
	1. Zespół pracy socjalnej i integracji zawodowej i społecznej.....	22
	1) Program „Wspieraj seniora”	23
	2) Bezdomność.....	23
	2. Zespół ds. wspierania rodziny	24

3. Zespół ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.....	37
1) Zadania należące do Zespołu:.....	37
2) Działania jakie podejmował Zespół:.....	38
4. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.....	39
5. Działalność profilaktyczna.....	41
6. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników.....	41
V. Opis i analiza zadań realizowanych w zakresie Świadczeń Rodzinnych, Świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego i programu „Czyste powietrze”.....	42
1. Świadczenia rodzinne.....	42
2. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego.....	46
3. Działania wobec dłużników alimentacyjnych.....	48
4. Program „Czyste Powietrze”.....	50
5. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników.....	51
VI. Opis i analiza zadań realizowanych w zakresie Świadczeń Wychowawczych, Świadczenia „Dobry Start”, Dodatku Mieszkaniowego, Dodatku Energetycznego i Karty Dużej Rodziny.....	51
1. Świadczenia wychowawcze.....	51
2. Świadczenie „Dobry Start”.....	52
3. Przyznawanie dodatków mieszkaniowych.....	53
4. Przyznawanie zryczałtowanego dodatku energetycznego.....	55
5. Karta Dużej Rodziny.....	56
6. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników.....	57
VII. Informacja finansowo-księgową z wykonania zadań własnych i zleconych za 2020 r.	57
1. Rozdział 85195 – ochrona zdrowia – pozostała działalność.....	59
2. Rozdział 85205 – zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.....	60
3. Rozdział 85213 – składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej.....	61
4. Rozdział 85214 – zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe.....	61
5. Rozdział 85215 – dodatki mieszkaniowe i energetyczne.....	61
6. Rozdział 85216 – zasiłki stałe.....	61
7. Rozdział 85219 – utrzymanie Ośrodka Pomocy Społecznej.....	62
8. Rozdział 85228 – usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze.....	62

9. Rozdział 85230 – wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu na lata 2019-2023”	63
10. Rozdział 85501 – świadczenia wychowawcze „Rodzina 500+”	64
11. Rozdział 85502 – świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	65
12. Rozdział 85503 – Karta Dużej Rodziny	67
13. Rozdział 85504 – wspieranie rodziny	67
14. Rozdział 85508 – rodziny zastępcze	69
15. Rozdział 85504 – projekt „W rodzinie siła” – realizacja projektu konkursowego działanie 9.2.1 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020	69
16. Rozdział 85295 – projekt „CUS Centrum Usług Społecznych dla mieszkańców powiatu opoczyńskiego” współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020	71
17. Rozdział 85415 – pomoc materialna dla uczniów	72
VIII. Wykaz potrzeb z zakresu realizacji zadań pomocy społecznej, wspierania rodziny i przeciwdziałania przemocy w rodzinie	73
1. Potrzeby z zakresu realizacji zadań pomocy społecznej	73
2. Potrzeby z zakresu wspierania rodziny	74
3. Potrzeby z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	74
IX. Podsumowanie	75

I. Wstęp

Zgodnie z art. 110 ust. 9 Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r., poz. 1876 z późn. zm.) Miejsko–Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opocznie przedkłada roczne sprawozdanie z działalności Ośrodka za 2020 r. oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

Miejsko–Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opocznie jest samorządową jednostką budżetową powołaną Uchwałą Nr XII/44/90 Rady Narodowej Gminy i Miasta Opoczno z dnia 26 kwietnia 1990 r. w sprawie utworzenia Ośrodka Pomocy Społecznej.

W Gminie Opoczno wg stanu na dzień 31 grudnia 2020 r. zamieszkiwało na stałe 33 696 osoby z czego 51,50% stanowiły kobiety, a 48,50% mężczyźni.

W 2020 r. z różnych form pomocy skorzystało 709 rodzin (tj. 1 645 osób w rodzinach) co stanowi 4,88% ogólnej liczby mieszkańców gminy.

Miejsko–Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opocznie realizuje zadania wynikające z:

- ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1876, 2369);
- ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 111, 730);
- ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 808, 875, 1517);
- uchwały Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 (t.j. M.P.2018, poz. 1007);
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 218, 956);
- ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1398, 1492, 1493, 1578, 1875, 2112, 2345, 2401, z 2021 r. poz. 97, 159);
- ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 2277, z 2020 r. poz. 1492, z 2021 r. poz. 41);
- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 821, z 2021 r. poz. 159);
- ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1297);
- ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1348, 2400);
- ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 2407 z późn. zm.);
- ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1329);
- ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz. U. z 2020

- r. poz. 685);
- ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 305);
 - ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2133, z 2021 r., poz. 11);
 - ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo Energetyczne (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 833, 843, 875, 1086, 1378, 1565, z 2021 r. poz. 234, 255);
 - ustawę z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1327, z 2021 r. poz. 2021);
 - ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1219, 1565, 1378, 2338).

Miejsko–Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opocznie realizuje zadania pomocy społecznej, mające na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach, zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Rozwiązywanie problemów społecznych stanowi jedno z najważniejszych zadań administracji publicznej wszystkich szczebli. Działania w obszarze polityki społecznej powinny być realizowane w ramach zintegrowanego systemu, w którym równorzędnym partnerem administracji samorządowej powinny być organizacje i instytucje należące do różnych sektorów życia publicznego (organizacje pozarządowe, kościoły, związki wyznaniowe, podmioty gospodarcze).

Zgodnie z art.17 ust.1 ustawy o pomocy społecznej **do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym** należy:

- 1) opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
- 2) sporządzanie, zgodnie z art. 16a, oceny w zakresie pomocy społecznej;
- 3) udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
- 4) przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;
- 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;
- 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
- 7) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- 8) przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;
- 9) opłacanie składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki

nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;

- 10) praca socjalna;
- 11) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 12) prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych;
- 13) dożywianie dzieci;
- 14) sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
- 15) kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
 - a. pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- 16) sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
- 17) utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników;
- 18) przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;
- 19) opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Do zadań własnych gminy należy:

- 1) przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych;
- 2) przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;
- 3) prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;
 - a. opracowanie i realizacja projektów socjalnych;
- 4) podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;
- 5) współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach oraz realizacji Programu Aktywizacja i Integracja, o których mowa w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.
- 6) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie
- 7) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie
- 8) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia
- 9) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Zgodnie z art.18 ust.1 ustawy o pomocy społecznej **do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy:**

- 1) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 2) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną;
- 3) prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 4) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;
- 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5 a;
- 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia oraz zapewnienie posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 7) wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

Zgodnie z art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych przez:
 - zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci
- 4) finansowanie:
 - podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust.2, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust.3;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub

przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Niezbędnymi warunkami efektywnej realizacji zadań z zakresu polityki społecznej jest rzetelna diagnoza rzeczywistych problemów i potrzeb społeczności lokalnej.

Kluczowym procesem praktycznym polityki społecznej w wymiarze lokalnym jest pomoc społeczna. Realizowane przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opocznie usługi i formy wsparcia są skierowane na zbiorowe zaspokajanie społecznie uznanych potrzeb. Pod względem zadaniowym pomoc społeczna ma holistyczny wymiar. Przy jej udzielaniu uwzględnia się otoczenie społeczne osoby objętej pomocą i grupy odniesienia (rodzinę, znajomych, środowisko społeczne związane z miejscem zamieszkania itp.).

II. Informacja ogólna dotycząca jednostki

1. Siedziba Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

Siedziba Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Opocznie mieści się w budynku przy ul. Kopernika 3.

Budynek posiada 29 pomieszczeń biurowych, pomieszczenie na składnicę akt, serwerownię, 2 pomieszczenia socjalne oraz toalety dla pracowników. W listopadzie 2020 r. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej przejął piętro budynku i zostały tam wykonane niezbędne prace remontowe (malowanie pomieszczeń i stolarki okiennej, naprawa instalacji elektrycznej), zakupiono również nowe meble (biurka, fotele biurowe i szafy). Docelowo Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opocznie ma mieć swoją siedzibę w budynku przy ul. Mickiewicza 2A, w którym obecnie trwają prace remontowo-budowlane.

2. Struktura organizacyjna i kadra Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Opocznie

Strukturę organizacyjną Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Opocznie oraz podział zadań zawiera Regulamin Organizacyjny. Podstawowymi komórkami organizacyjnymi Ośrodka są: działy, sekcje, zespoły, stanowiska wieloosobowe oraz samodzielne stanowiska pracy.

Do właściwej organizacji pracy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Opocznie niezbędne jest współdziałanie poszczególnych komórek organizacyjnych Ośrodka, które zajmują się m.in. tworzeniem i uaktualnianiem regulaminów oraz pozostałych dokumentów wewnętrznych, nadzorem nad prawidłowym obiegiem dokumentów wpływających do Ośrodka, zarządzaniem systemami teleinformatycznymi, nadzorem nad infrastrukturą sieci i sprzętu komputerowego, obsługą archiwum. Ważny jest również nadzór nad dokumentacją kadrową, a w szczególności prowadzeniem ewidencji pracy i urlopów oraz obsługą zamówień publicznych i administrowaniem umów.

Na koniec roku 2020 kadra Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Opocznie liczyła 90 osób. Spośród zatrudnionych w Ośrodku pracowników 56 posiada wykształcenie

wyższe, 29 wykształcenie średnie. Proporcjonalnie do liczby mieszkańców miasta i gminy Ośrodek zatrudniał 17 pracowników socjalnych, świadczących pomoc w formie pracy socjalnej i przeprowadzających wywiady środowiskowe. Specjalizację I i II stopnia w zawodzie pracownika socjalnego posiada 12 pracowników socjalnych. Wśród pracowników 4 osoby posiadają specjalizację z organizacji pomocy społecznej.

III. Opis i analiza zadań realizowanych w Dziale Świadczeń z Pomocy Społecznej

Zadaniem Działu Świadczeń z Pomocy Społecznej jest przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawą świadczeń.

1. Prawo do świadczeń pomocy społecznej

Pomocy społecznej na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.) zwanej dalej ustawą (u. o p.s.) udziela się osobom i rodzinom zgodnie z art. 7 ustawy (u. o p.s.) w szczególności z powodu:

- ubóstwa,
- sieroctwa,
- bezdomności,
- bezrobocia,
- niepełnosprawności,
- długotrwałej lub ciężkiej choroby
- przemocy w rodzinie
- potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi,
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
- bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
- trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy,
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- alkoholizmu lub narkomanii,
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
- klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Pomoc społeczna przysługuje osobom lub rodzinom, których dochód nie przekracza kryteriów dochodowych osoby samotnie gospodarującej lub osoby w rodzinie zgodnie z art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy (u. o p.s.).

Kryteria dochodowe uprawniające do świadczeń z pomocy społecznej zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 lipca 2018 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej obowiązują od 1 października 2018 r. i wynoszą:

- dla osoby samotnie gospodarującej 701,00 zł,

- dla osoby w rodzinie 528,00 zł,
- maksymalna wysokość zasiłku stałego wynosi 645,00 zł,
- kwota dochodu miesięcznego z 1 ha przeliczeniowego wynosi 308,00 zł.

2. Zadania pomocy społecznej

Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie sytuacjom życiowym osób i rodzin, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Zgodnie z art. 15 ustawy (u. o p.s.) pomoc społeczna polega w szczególności na:

- przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń,
- pracy socjalnej,
- prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej,
- realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych,
- rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

W 2020 r. z różnych form pomocy skorzystało 709 rodzin (tj. 1 645 osób w rodzinach).

Najczęstszymi powodami ubiegania się o pomoc były: bezrobocie, ubóstwo, niepełnosprawność oraz długotrwała choroba, przemoc w rodzinie, bezdomność, wielodzietność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych.

3. Świadczenia z pomocy społecznej

1) Przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych (art. 37 ustawy)

Zasiłek stały jest świadczeniem o charakterze obligatoryjnym – przysługuje pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Zasiłek stały ustala się w wysokości:

- w przypadku osoby samotnie gospodarującej – różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, z tym że kwota zasiłku nie może być wyższa niż 645,00 zł miesięcznie,
- w przypadku osoby w rodzinie – różnicy między kryterium dochodowym na osobę w rodzinie a dochodem na osobę w rodzinie.

Kwota zasiłku stałego nie może być niższa niż 30,00 zł miesięcznie i wyższa niż 645,00 zł.

W 2020 r. pomoc w formie zasiłku stałego przyznano dla 180 osób (1 827 świadczeń) na łączną kwotę 998 331,07 zł.

2) Przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych (art. 38 ustawy)

Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego przy spełnianiu kryterium dochodowego.

Kwota zasiłku okresowego nie może być niższa niż 50% różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby lub kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny.

Pomoc w formie zasiłków okresowych była skierowana przede wszystkim do osób bezrobotnych, długotrwale chorych i niepełnosprawnych.

W 2020 r. z tej formy pomocy skorzystało 225 osoby (1 146 świadczeń) na łączną kwotę 479 273,27 zł.

3) Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych (art. 39 ustawy)

Zasiłek celowy może być przyznany w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej w szczególności na: pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu.

W 2020 r. pomocy w tej formie udzielono 244 osobom (636 świadczeń) na łączną kwotę 140 462,67 zł w tym:

- **432 osoby (205 świadczeń) otrzymały zasiłki celowe na zakup opału na zimę na łączną kwotę 77 600,00 zł,**
- **107 osób (128 świadczeń) otrzymało specjalne zasiłki celowe na kwotę 44 447,64 zł.**

Specjalne zasiłki celowe z przeznaczeniem na pokrycie kosztów leków i leczenia zostały przyznane w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobom długotrwale chorym i niepełnosprawnym, których dochody przekraczały kryterium dochodowe.

W 2020 r. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opocznie podjął działania w celu oceny sytuacji osób, pod kątem zabezpieczenia pomocy w formie posiłku lub produktów żywnościowych, zakupu leków oraz pomocy w postaci interwencji kryzysowej w trybie art. 48b ust. 2, 4-5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876, z późn. zm.).

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej zasada subsydiarności stanowi jedną z fundamentalnych zasad pomocy społecznej. Celem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. System pomocy społecznej

umożliwia osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji skorzystanie ze świadczeń pomocy społecznej. Może się to odbyć jednak po wykorzystaniu własnych uprawnień, zasobów i możliwości.

Osoby ubiegające się o przyznanie pomocy społecznej powinny poczynić w tym kierunku pewne wysiłki. Należy do nich m.in. udzielenie organowi pomocy w ustaleniu sytuacji faktycznej – osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej. **Istotne jest współdziałanie osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej.**

Pomoc w formie niezbędnego ubrania, posiłku oraz pomoc rzeczowa, o której mowa w art. 48 b ust. 1-4 ustawy o pomocy społecznej przyznawana jest na ogólnych zasadach wynikających z ustawy o pomocy społecznej. Przyznając pomoc organ musi uwzględnić możliwości świadczeniobiorcy. Pomoc, o której mowa powyżej jest świadczeniem przyznawanym w ramach tzw. „uznania administracyjnego”. Dlatego, organ ustalając warunki udzielanej w tym trybie pomocy powinien kierować się ogólnymi zasadami wyrażonymi w art. 3 ust. 3 i ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, tj. dostosowywaniem rodzaju, formy i rozmiaru świadczeń do okoliczności konkretnej sprawy, jak również uwzględnianiem potrzeb osób i rodzin korzystających z pomocy.

Ustawodawca w ust. 5 przywołanego przepisu (który obowiązuje od dnia 5 września 2016 r.) przewidział możliwość udzielenia powyższych form pomocy bezzwrotnie, bez konieczności przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wydania decyzji administracyjnej. Może to nastąpić także w przypadku występowania sytuacji kryzysowej na skalę masową, a także w przypadku wystąpienia klęski żywiołowej albo zdarzenia losowego.

Ponadto zgodnie z art. 15o. 1. ustawy z dnia 2 marca 2020 r. *o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych* (Dz. U. z 2020 r. poz. 374 z późn. zm.) z przyczyn związanych z przeciwdziałaniem COVID-19, przyznanie świadczeń, o których mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, **w szczególności osobie lub rodzinie, które zostały poddane kwarantannie w związku z podejrzeniem zakażenia lub choroby zakaźnej**, nie wymaga przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego, a ustalenie sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej może nastąpić na podstawie:

- rozmowy telefonicznej z pracownikiem socjalnym oraz
- dokumentów lub oświadczenia, o których mowa w art. 107 ust. 5b ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, a także ich kopii, w tym elektronicznych, uzyskanych od osoby lub rodziny ubiegającej się o pomoc lub
- informacji udostępnionych przez podmioty, o których mowa w art. 105 tej ustawy.

W 2020 r. z pomocy w szczególności osobom/rodzinom, które zostały poddane kwarantannie w związku z podejrzeniem zakażenia lub choroby zakaźnej skorzystało 16 osób na łączną kwotę 4 055,03 zł.

4) Opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opocznie opłaca składkę na

ubezpieczenie zdrowotne za osoby, które pobierają zasiłek stały z pomocy społecznej i nie podlegają obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu.

W 2020 r. opłacono składkę za 137 osób (1 639 świadczeń) na łączną kwotę 84 013,36 zł.

5) Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania (art. 50 ustawy)

Do zadań zespołu należy planowanie pracy pracowników świadczących usługi opiekuńcze, monitoring oraz kontrola wykonywanych usług na rzecz świadczeniobiorców pod względem ich jakości i zgodności z wydanymi decyzjami, ewidencja czasu pracy opiekunów domowych ze względu na konieczność zaspokajania potrzeb podopiecznych związanych z ich egzystencją i prawidłowym funkcjonowaniem, prowadzenie zestawienia opłat za usługi opiekuńcze. Pełniono również dyżury sobotnio-niedzielne. Pracownicy socjalni zespołu przeprowadzali wywiady środowiskowe oraz przygotowywali dokumentację celem umieszczenia w domach pomocy społecznej.

Uchwałą Nr XV/136/2015 Rady Miejskiej w Opocznie z dnia 27 listopada 2015 r. zostały określone szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania.

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze odpłatność 13 zł /za godz.

Procent	Miesięczny dochód osoby samotnie gospodarującej za ostatni m-c	Osoba samotnie gospodarująca odpłatność	Miesięczny dochód na osobę w rodzinie za ostatni m-c	Osoba w rodzinie odpłatność
Do 100%	701,00 zł	0% - nieodpłatnie	Do 528,00	0% - nieodpłatnie
101% - 150%	701,01 - 1051,50	5% - 0,65 zł	528,01 - 792,00	10% - 1,30 zł
151% - 200%	1.051,51 - 1402,00	10% - 1,30 zł	792,01 - 1056,00	20% - 2,60 zł
201% - 250%	1402,01 - 1752,50	20% - 2,60 zł	1056,01 - 1320,00	40% - 5,20 zł
251% - 300%	1752,51 - 2103,00	40% - 5,20 zł	1320,01 - 1584,00	60% - 7,80 zł
301% - 350%	2103,01 - 2453,50	50% - 6,50 zł	1584,01 - 1848,00	70% - 9,10 zł
351% - 400%	2453,51 - 2804,00	70% - 9,10 zł	1848,01 - 2112,00	90% - 11,70 zł
Powyżej 400%	Powyżej 2804,01	100% - 13,00 zł	Powyżej 2112,01	100% - 13,00 zł

Wymiar i zakres usług opiekuńczych uzależniony jest od stanu zdrowia osoby, jej sytuacji rodzinnej materialnej, sprawności psychofizycznej, jak również możliwości wsparcia i udzielenia pomocy ze strony rodziny i środowiska. Usługami opiekuńczymi obejmowane były zarówno osoby samotne, jak i posiadające rodzinę, która nie była w stanie takiej pomocy zapewnić. W 2020 r. z usług opiekuńczych korzystały przede wszystkim osoby mające trudności związane z poruszaniem się, samoobsługą, kontaktami z otoczeniem oraz funkcjonowaniem w środowisku. Pomoc w formie usług opiekuńczych polegała na

zaspokajaniu podstawowych potrzeb osób starszych, niepełnosprawnych i chorych przewlekle, w tym:

- pomoc w codziennych czynnościach z zakresu prowadzenia gospodarstwa domowego tj. robienie zakupów, gotowanie, sprzątanie, pranie, realizacja recept, pomoc w dostępie do służby zdrowia, czy w załatwianiu spraw urzędowych;
- opieka higieniczno-pielęgnacyjna, w tym: mycie, kąpanie, zmiana odzieży, bielizny osobistej i pościelowej, pomoc przy załatwianiu potrzeb fizjologicznych, zapobieganie powstawaniu odleżyn, mierzenie ciśnienia, itp.;
- pomoc w podtrzymywaniu kondycji psychofizycznej poprzez zapewnienie kontaktów z otoczeniem, w tym: organizacja spacerów, czytanie prasy, pomoc w podtrzymaniu zainteresowań.

Usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze przysługują:

- osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona,
- osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie zamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić.

Z tej formy pomocy w 2020 r. skorzystało 95 osób (15 793 świadczenia). Łączny koszt usług (wynagrodzenia, organizacja usług) wyniósł 523 189,29 zł.

6) Domy pomocy społecznej

W przypadku niemożności zapewnienia usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania przez rodzinę i gminę, osoby wymagające całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, nie mogące samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, są kierowane do domów pomocy społecznej. Domy pomocy społecznej, zgodnie z założeniami, mają za zadanie zaspokajanie niezbędnych potrzeb bytowych, opiekuńczych, edukacyjnych, społecznych i religijnych przebywających w nich podopiecznych, przy uwzględnieniu wolności, intymności, godności i poczucia bezpieczeństwa mieszkańców. Oprócz miejsca zamieszkania, wyżywienia i odzieży zapewniają także opiekę, pielęgnację i pomoc w podstawowych czynnościach życiowych. Świadczą usługi wspomagające, polegające na prowadzeniu terapii zajęciowej, podnoszeniu sprawności i zaspokajaniu potrzeb religijnych i kulturalnych oraz podejmują działania zmierzające do usamodzielnienia mieszkańców, w miarę ich możliwości. Umożliwiają również korzystanie ze świadczeń zdrowotnych.

Domy pomocy społecznej – zestawienie wydatków w 2020 r.

Forma pomocy	Liczba osób objętych pomocą	Łączny koszt
Domy pomocy społecznej	64	1 471 714,92 zł

Osoby przebywające w domu pomocy społecznej ponoszą odpłatność w wysokości 70% posiadanego dochodu, jednak nie więcej niż pełen koszt utrzymania. Pozostałą różnicę kwoty do wysokości kosztów utrzymania w placówce dopłacają w kolejności: małżonek, zstępni przed wstępnymi lub inne osoby, a następnie gmina, która skierowała osobę do domu. Z roku na rok

budżet środków finansowych Ośrodka na ten cel wzrasta. Wzrost wydatków w tym rozdziale wynika głównie ze wzrostu kosztów utrzymania w placówkach za osoby nieposiadające dostatecznych dochodów, z których ponosiłyby pełną odpłatność. W gminie Opoczno obserwuje się wzrost liczby osób starszych, samotnych, o niskich dochodach, które nie mogą liczyć na pomoc najbliższej rodziny lub w ogóle jej nie mają. W związku z powyższym zapotrzebowanie na tego typu świadczenia z roku na rok wzrasta.

7) Środowiskowy dom samopomocy społecznej

Osoby, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, mogą być skierowane do ośrodków wsparcia. Ośrodek wsparcia jest jednostką organizacyjną pomocy społecznej dziennego pobytu. W ośrodku wsparcia mogą być prowadzone miejsca całodobowe okresowego pobytu. Ośrodkiem wsparcia, może być ośrodek wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Odpłatność miesięczną za usługi świadczone w ośrodkach wsparcia osobom z zaburzeniami psychicznymi ustala się w wysokości 5% kwoty dochodu osoby samotnie gospodarującej lub kwoty dochodu na osobę w rodzinie, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie przekracza kwotę 300% odpowiedniego kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2 (u. o p. s.).

W 2020 r. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej skierował do środowiskowego domu samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi **50 osób**.

8) Klub Seniora

Głównym celem działalności Klubu jest aktywizacja i integracja osób starszych i niesamodzielnych. W Klubie Seniora zajęcia organizowane były dla 30 osób, od 29.07.2020 r. dla 29 osób, odbywały się od poniedziałku do piątku i miały na celu wsparcie oraz zapobieganie wykluczeniu społecznemu, izolowaniu się osób starszych i niepełnosprawnych. Przynależność do Klubu daje przede wszystkim możliwość spędzania czasu w miłym towarzystwie, rozwijania swoich zainteresowań i zdolności. Klub oferuje mnóstwo ciekawych zajęć m.in.: taniec, śpiew, biblioterapię, robótki ręczne itp. Klubowicze razem ćwiczą, uprawiają różne dyscypliny sportowe m.in: nordic walking, spacerują ćwicząc oddychanie. Seniorzy podczas zajęć zapewniony mają ciepły posiłek oraz słodki kawę, herbatę. Posiłki przygotowywane, dowożone i wydawane są przez Fundację „OSTOJA” im. Siostry Klaryski Stanisławy z Opoczna ul. Westerplatte 2, 26-300 Opoczno. Oferta została wybrana po przeprowadzeniu rozeznania cenowego o wartości nieprzekraczającej kwoty wskazanej w art. 138g ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 1843). Ustalona kwota brutto za 1 gorący, posiłek (zupa) wynosi 3,50 zł. W Klubie uczestnicy w ramach zajęć kulinarnych przygotowują przekąski i przystawki. Zajęcia w Klubie umożliwiają seniorom zaprezentować własne zdolności i umiejętności manualne oraz artystyczne (zajęcia rękodzielnicze). W zajęcia wpisano są warsztaty muzyczne z instruktorem muzyki mające, na celu spędzenie czasu wolnego oraz muzykoterapii. W/w zajęcia mają na celu rozładowanie napięcia i negatywnych emocji. Seniorzy z wielkim zaangażowaniem uczestniczą w tych zajęciach, traktując je jako terapię na lepsze samopoczucie i integrację z grupą.

W związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-COV-2, w ramach działań zapobiegawczych i profilaktycznych w trosce o zdrowie uczestników Klubu Seniora, działalność Klubu Seniora „Niezapominajka” w Opocznie była okresowo zawieszana. W tym czasie uczestnicy w zamian za gorący posiłek otrzymywali paczki żywnościowe.

W 2020 r. z posiłków/wyrobów gastronomicznych w Klubie Seniora „Niezapominajka” skorzystało 30 osób za łączną kwotę 24 280,50 zł

4. Pomoc w ramach programu „Posiłek w szkole i domu”

Zgodnie z art. 17 ust 1 pkt 14 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.) do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy dożywianie dzieci.

Z dniem 1 stycznia 2019 r. wprowadzono nowy wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 ustanowiony Uchwałą Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. (t.j. M.P.2018, poz. 1007).

Program przewiduje wsparcie finansowe gmin w udzieleniu pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych.

Istotnym elementem Programu jest zapewnienie dzieciom i młodzieży w wieku szkolnym zjedzenia gorącego posiłku przygotowanego w stołówce szkolnej. Takie rozwiązanie daje większą kontrolę nad jakością kupowanych produktów, z których przygotowywane są posiłki, oraz nad procesem ich przygotowywania.

Pomoc w formie dożywiania przyznawana jest po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego, zawierającego opis sytuacji osobistej, rodzinnej i dochodowej rodzin, które złożyły wnioski o udzielenie pomocy.

W ramach wieloletniego programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 udzielono pomocy w następujących formach:

1. Zasiłki celowe na zakup żywności.

Zasiłki celowe przyznawano głównie z powodu bezrobocia, ubóstwa, bezradności, w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, niepełnosprawności oraz długotrwałej i ciężkiej choroby w rodzinie. **Pomoc otrzymało 423 rodzin (1 693 świadczenia) na kwotę 363 962,54 zł.**

2. Paczki żywnościowe.

Paczki żywnościowe otrzymały rodziny, znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej:

- w okresie Świąt Bożego Narodzenia przygotowano 171 paczek na kwotę 16 849,74 zł.

1) Dożywianie dzieci i młodzieży w szkołach

W 2020 r. z tej formy pomocy skorzystało ogółem 315 uczniów. Uczniowie zakwalifikowani do dożywiania w szkole w ramach realizacji Programu otrzymują w dni nauki szkolnej dwudaniowe gorące posiłki.

We wszystkich placówkach oświatowych posiłki przygotowywane dla dzieci i młodzieży są urozmaicone i zawierają odpowiednią wartość odżywczą zgodnie z zasadami zdrowego żywienia. Przygotowuje się je na bazie produktów najwyższej jakości. Jadłospisy są układane w ten sposób, aby w ciągu tygodnia posiłki nie powtarzały się. Posiłki są przygotowywane i transportowane w higienicznych warunkach, w szczelnych termosach obiadowych.

W związku z zagrożeniem wirusem COVID-19 od dnia 16 marca 2020 roku zostały zawieszona zajęcia szkolne i zamknięta stołówka szkolna, zatem nie było możliwe realizowanie przez uczniów świadczenia w postaci posiłków.

Mając na uwadze dobro dzieci Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opocznie wszczął z urzędu postępowanie administracyjne w przedmiocie zmiany decyzji przyznającej dożywianie w szkole na zasiłek celowy na zakup posiłku lub żywności.

Z tej formy pomocy skorzystali uczniowie zakwalifikowani do dożywiania w szkole w ramach realizacji **Programu „Posiłek w szkole i w domu”**.

Z zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności (zamiast dożywiania dzieci i młodzieży w szkole) w okresie IV 20 r. - VI 20 r. skorzystały 142 rodziny na łączną kwotę 42 702,00 zł.

W 2020 r. organizacja dowozu posiłków w szkołach przedstawia się następująco: posiłki do szkół wiejskich dowożone były przez Przedsiębiorstwo Usługowo Handlowe Andrzej Wędzikowski, Gawrony 37, 26-332 Sławno. Oferta została wybrana po przeprowadzeniu rozeznania cenowego o wartości nieprzekraczającej 30.000 euro.

Ogółem w 2020 r. na pokrycie kosztów dowozu posiłków do szkół przeznaczono kwotę 36 525,31 zł.

Na podstawie informacji Burmistrza Opoczna z dnia 29 maja 2019 r. i 26 października 2020 r. po konsultacjach z dyrektorami szkół wynika, iż koszty przygotowania i wytworzenia jednego posiłku dla ucznia przedstawiają się w sposób następujący:

do 31.10.2020 r.				od 1.11.2020 r.			
Dzienna stawka przeznaczona na dożywianie jednego ucznia wynosi 8,00 zł				Dzienna stawka przeznaczona na dożywianie jednego ucznia wynosi 9,00 zł.			
Stawka żywieniowa z funduszu na dożywianie z przeznaczeniem na wsad do kotła	Wynagrodzenie pracowników kuchni	Koszty, związane z wydawaniem posiłków uczniom w szkołach obsługiwanych przez stołówkę	Koszty, związane z przygotowaniem posiłków (media)	Stawka żywieniowa z funduszu na dożywianie z przeznaczeniem na wsad do kotła	Wynagrodzenie pracowników kuchni	Koszty, związane z wydawaniem posiłków uczniom w szkołach obsługiwanych przez stołówkę	Koszty, związane z przygotowaniem posiłków (media)
3 zł	3,40 zł	0,60 zł	1,00 zł	4 zł	3,40 zł	0,60 zł	1,00 zł

Ponadto na podstawie otrzymanej informacji od Dyrektorów Szkół Podstawowych w Dzielnej i Kruszewcu wynika, że dzienna stawka dożywiania jednego ucznia w 2020 r.

wynosiła 4,30 zł oraz informacji od Dyrektora Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego „Centrum Edukacji i Rozwoju” im. Św. Jana Pawła II w Opocznie - dzienna stawka dożywiania jednego ucznia w 2020 r. to 8,00 zł. Natomiast dzienna stawka na dożywianie jednego ucznia w Zespole Szkół Prywatnych w Opocznie wynosiła 10,00 zł.

W 2020 r. kwota przeznaczona na pokrycie kosztów dożywiania w szkołach wyniosła 142 102,30 zł. (17 429 świadczeń).

2) Dożywianie dzieci w przedszkolach

Rodzice dzieci uczęszczających do przedszkola otrzymują zasiłki celowe na pokrycie kosztów gorących posiłków.

W 2020 r. z pomocy w formie dożywiania w przedszkolach skorzystało 3 dzieci (3 świadczenia). Koszt zasiłków celowych na ten cel wyniósł ogółem 258,80 zł.

3) Program osłonowy

Wsparcia w ramach wieloletniego gminnego „Programu osłonowego w zakresie dożywiania” na lata 2019-2023 przyjętego Uchwałą Nr III/44/18 z dnia 21 grudnia 2018 r. Rady Miejskiej w Opocznie udziela się w szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy kryterium dochodowe wynikające z art.8 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej zostanie przekroczone powyżej 150% a uczeń albo dziecko zamieszkujące na terenie Gminy wyraża chęć zjedzenia posiłku.

Dyrektor szkoły lub przedszkola pisemnie informuje Ośrodek o potrzebie udzielenia pomocy w formie posiłku na podstawie pkt III.1 „Moduł dla dzieci i młodzieży” wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 przyjętego uchwałą nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r.

Przyznanie pomocy nie wymaga wydania decyzji administracyjnej przyznającej posiłek oraz ustalenia sytuacji rodziny w drodze rodzinnego wywiadu środowiskowego.

W 2020 r. pomocą w ramach Programu Osłonowego objęto 27 uczniów (967 świadczeń) i przeznaczono na ten cel kwotę 8 404,40 zł.

4) Posiłki dla podopiecznych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Opocznie

W 2020 r. z tej formy pomocy skorzystało ogółem 90 osób. Osoby, znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej, które we własnym zakresie nie są w stanie przygotować gorących posiłków i zostały zakwalifikowane do tej formy pomocy w ramach realizacji Programu otrzymywali dwudaniowe gorące posiłki. Po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego i ustaleniu sytuacji dochodowej na podstawie decyzji administracyjnej przyznaje się pomoc w postaci codziennego gorącego dwudaniowego posiłku dla tych osób. Jeżeli dochód na osobę w rodzinie lub osobę samotnie gospodarującą nie przekracza 150 % kryterium dochodowego (odpowiednio: 792,00 zł lub 1 051,50 zł), uprawniającego do świadczeń pomocy społecznej. Posiłki przygotowywane i wydawane były przez Fundację

„OSTOJA” im. Siostry Klaryski Stanisławy z Opoczna ul. Westerplatte 2, 26-300 Opoczno. Oferta została wybrana po przeprowadzeniu rozeznania cenowego o wartości nieprzekraczającej kwoty wskazanej w art. 138g ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 1843). Ustalona kwota brutto za 1 gorący, dwudaniowy posiłek wynosi 13,00 zł.

W 2020 r. z tej formy pomocy skorzystało 90 osób (23 230 świadczeń) na łączną kwotę 301 990,00 zł.

5. Zadania wynikające z odrębnych ustaw

1) Świadczenia opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych

Prawo do bezpłatnych świadczeń zdrowotnych mają osoby, które spełniają kryterium dochodowe określone w ustawie o pomocy społecznej. Potwierdza się je decyzją administracyjną, ważną 90 dni od dnia złożenia wniosku.

W przypadku udzielania świadczeń w stanie nagłym termin liczony jest od dnia rozpoczęcia udzielania świadczeń zdrowotnych. Świadczenie przysługuje osobom korzystającym z placówek opieki zdrowotnej niemającym prawa do ubezpieczenia z innego tytułu.

Ogółem w 2020 r. prowadzono 45 spraw dotyczących świadczenia opieki zdrowotnej, finansowanych ze środków publicznych.

2) Stypendia szkolne i zasiłki szkolne

Zgodnie z:

- Ustawą z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1481 z późn. zm.),
- Regulaminem udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Opoczno będącym załącznikiem Nr 1 do Uchwały nr X/117/2019 Rady Miejskiej w Opocznie z dnia 26 sierpnia 2019 r. w sprawie przyjęcia regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Opoczno (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z 2019 r. poz. 5053),
- Uchwałą nr X/116/2019 Rady Miejskiej w Opocznie z dnia 26 sierpnia 2019 r. w sprawie upoważnienia Dyrektora Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Opocznie do prowadzenia postępowania i wydawania decyzji administracyjnych w sprawach z zakresu świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Opoczno Dz. Urz. Woj. Łódz. 2019r. poz. 5052,

– stypendium szkolne może być przydzielane w formie świadczenia pieniężnego w szczególności na całkowite lub częściowe pokrycie kosztów: udziału w zajęciach edukacyjnych, w tym wyrównawczych, wykraczających poza zajęcia realizowane w szkole w ramach planu nauczania, a także udziału w zajęciach edukacyjnych realizowanych poza

szkołą, pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym, realizowanych poza szkołą, pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym, w tym w szczególności zakupu podręczników oraz w sytuacjach związanych z pobieraniem nauki poza miejscem zamieszkania dla uczniów szkół ponadpodstawowych.

Pomoc materialna o charakterze socjalnym realizowana jest poprzez zwrot uprzednio zaakceptowanych wydatków, po przedstawieniu imiennych rachunków i faktur potwierdzających poniesienie kosztów.

Miesięczna wysokość dochodu na osobę w rodzinie ucznia uprawniająca do ubiegania się o stypendium szkolne nie może być większa niż kwota, o której mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy (u. o p. s.) tj. 528 zł.

W 2020 r. stypendia szkolne w kwocie 106 737,38 zł otrzymało 154 uczniów, natomiast zasiłki szkolne (z powodu zdarzenia losowego) w kwocie 1 240,00 zł. otrzymało 2 uczniów.

6. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników

W 2020 r. pracownicy działu doskonalili swój warsztat pracy uczestnicząc w kursach, szkoleniach i konferencjach, podnosząc kwalifikacje zawodowe:

- 1) „Praca socjalna/praca asystenta rodziny z osobami uzależnionymi i ich rodziną”,
- 2) „Pomoc społeczna w świetle aktualnego orzecznictwa”,
- 3) „Współpraca na rzecz dziecka i rodziny – opracowanie lokalnego systemu wspierania rodziny”,
- 4) „Regulacje w zakresie postępowania egzekucyjnego w pomocy społecznej w świetle ustawy i kpa”,
- 5) „Stypendia i zasiłki szkolne po nowelizacji kpa”,
- 6) „Nowelizacja rozporządzenia w sprawie wywiadu środowiskowego, kontrakt socjalny jako narzędzie wsparcia i motywowania w procesie zmiany”,
- 7) „Metody i techniki pracy socjalnej oraz ewidencjonowanie pracy socjalnej jako odrębnego świadczenia pomocy społecznej”,
- 8) „Profesjonalny opiekun osoby starszej, niepełnosprawnej”,
- 9) „Nakaz natychmiastowego opuszczenia mieszkania przez sprawcę przemocy – zmiany w przepisach ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie”.

IV. Opis i analiza zadań realizowanych w Dziale Pomocy Środowiskowej

Dział Pomocy Środowiskowej jest działem merytorycznym Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Środowiskowej w Opocznie, grupującym pracowników socjalnych, asystentów rodziny oraz pedagoga, wykonujących swą pracę w środowisku zamieszkania osób/rodzin wymagających pomocy i wsparcia. W celu ułatwienia kontaktów beneficjentów z pracownikami, pracują oni w zespołach.

1. Zespół pracy socjalnej i integracji zawodowej i społecznej

Praca socjalna, poprzez swoje ukierunkowanie na poprawę funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym, oferuje szczególnie bogaty i różnorodny katalog działań. Są one zindywidualizowane, długofalowe, pozwalające na maksymalne dostosowanie rodzaju oddziaływania do specyfiki potrzeb osób i rodzin wymagających wsparcia w pokonywaniu życiowych trudności. Dzięki procesualnemu, dynamicznemu charakterowi pracy socjalnej bazującemu na relacji pomocowej nawiązywanej pomiędzy pracownikami socjalnymi a osobą/rodziną, kształtują się warunki sprzyjające odzyskaniu poczucia własnej wartości, wpływu na swoje życie oraz podejmowane decyzje. Wspólne poszukiwanie i planowanie rozwiązań umożliwiających osiągnięcie pozytywnej zmiany sytuacji życiowej przyczynia się nie tylko do przezwyciężenia bieżących trudności, ale także, poprzez wzmocnienie potencjału osoby/rodziny, jej motywacji, gotowości do podejmowania kolejnych działań, stanowi swoistą inwestycję w przyszłość.

Pracownicy socjalni realizują również działania pomocowe, które od procesu pracy socjalnej odróżnia ich doraźny charakter, często mający charakter interwencji. W ich ramach adekwatnie do identyfikowanych potrzeb i oczekiwań osoby/rodziny, organizują pomoc w uzyskaniu poradnictwa dotyczącego możliwości rozwiązywania problemów, udzielają informacji i wskazówek, podejmują współpracę z innymi specjalistami w celu przeciwdziałania i ograniczania patologii, skutków negatywnych zjawisk społecznych.

Do zadań Zespołu należy:

- prowadzenie pracy socjalnej z osobą i/lub rodziną,
- udzielanie informacji, wskazówek i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych osobom, które dzięki tej pomocy będą zdolne samodzielnie rozwiązywać problemy będące przyczyną trudnej sytuacji życiowej,
- udzielanie poradnictwa dotyczącego możliwości rozwiązywania problemów i udzielania pomocy przez właściwe instytucje państwowe, samorządowe i organizacje pozarządowe oraz wspieranie w uzyskiwaniu pomocy,
- współpraca i współdziałanie z innymi specjalistami w celu przeciwdziałania i ograniczania trudności w prawidłowym funkcjonowaniu osób i rodzin, w szczególności łagodzenie skutków ubóstwa,
- współdziałanie z grupami i społecznościami lokalnymi, mające na celu rozwijanie w nich zdolności do samodzielnego rozwiązywania własnych problemów, w szczególności poprzez pracę socjalną ze społecznością lokalną (organizowanie społeczności lokalnej),
- organizowanie różnorodnych form pomocy, w szczególności z wykorzystaniem projektów socjalnych, odpowiadających zmieniającym się potrzebom społecznym,
- realizację zadań Ośrodka z zakresu ustawy o ochronie zdrowia psychicznego,
- realizację zadań wynikających z ustawy o zatrudnieniu socjalnym, w szczególności przeprowadzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych i opiniowanie na ich podstawie, wniosków w sprawie skierowania do uczestnictwa w zajęciach prowadzonych przez centrum integracji społecznej,
- przeprowadzanie wywiadów alimentacyjnych, na rzecz Świadczeń Wychowawczych,

- Świadczeń Rodzinnych, na wnioski innych instytucji,
- realizacja Programu „Wspieraj Seniora”,
 - wydawania skierowań do Banku Żywności,
 - współpraca z instytucjami, pracodawcami, organizacjami pozarządowymi.

W roku 2020 r. wydano 517 skierowań do Banku Żywności, natomiast wsparciem w ramach szeroko pojętej pracy socjalnej objętych zostało 189 rodzin.

W ramach pomocy podejmowano następujące działania:

- skierowanie rodziny do objęcia wsparciem asystenta rodziny (4 rodziny),
- skierowanie do objęcia pomocą ze strony psychologa i zespołu ds. profilaktyki uzależnień rodzin dotkniętych problemem alkoholowym oraz problemami na tle zaburzeń psychicznych (22 rodziny),
- rodziny wieloprotymowe zgłoszone anonimowo ze środowiska lub innych instytucji (62 rodziny),
- monitoring w rodzinach pobierających świadczenia wychowawcze, rodzinne oraz na inne potrzeby (93 rodziny),
- skierowane osób do DPS (8 rodzin).

1) Program „Wspieraj seniora”

W ramach realizowanego Programu „**Wspieraj seniora**” w okresie od 1.10.2020 r. do 31.12.2020 r. do MGOPS w Opocznie wpłynęło 18 zgłoszeń od osób zainteresowanych. Po przeprowadzeniu weryfikacji zgłoszeń i analizie charakteru potrzeb osób, zgodnie z założeniami Programu ostatecznie 2 osoby zostały objęte pomocą w ramach Programu „Wspieraj Seniora”. Jedna osoba powyżej 70 roku życia i jedna osoba poniżej 70 roku życia.

2) Bezdomność

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym, w szczególności w zakresie **pomocy osobom bezdomnym**, należy udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym. Udzielenie schronienia następuje poprzez przyznanie tymczasowego miejsca w schronisku dla osób bezdomnych. Schronisko zapewnia osobom bezdomnym, całodobowe, tymczasowe schronienie oraz usługi ukierunkowane na wzmacnianie aktywności społecznej, wyjście z bezdomności i uzyskanie samodzielności życiowej. Z kolei noclegownia zapewnia schronienie osobom bezdomnym, świadcząc tymczasową pomoc w postaci miejsca noclegowego, w ramach której umożliwia spędzenie nocy w warunkach gwarantujących ochronę życia i zdrowia. Tymczasowe schronienie może być udzielone również w formie ogrzewalni, która umożliwia interwencyjny, bezpieczny pobyt w ogrzewanych pomieszczeniach wyposażonych co najmniej w miejsca siedzące. W noclegowni, schronisku czy ogrzewalni mogą przebywać osoby zdolne do samoobsługi, których stan zdrowia nie zagraża zdrowiu i życiu innych osób przebywających w placówce.

Na terenie naszej gminy nie ma żadnych placówek świadczących pomoc w postaci schronienia dla osób bezdomnych. Dlatego też, osoby z naszej gminy były kierowane do

placówek na terenie innych gmin. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opocznie w 2020 r., miał podpisane umowy z następującymi placówkami:

- Akademia Innowacji Społecznych Schronisko w Stąporkowie, ul. Niekłańska 12, 26-220 Stąporków; stawka dzienna to 25,00 zł.
- Akademia Innowacji Społecznych Schronisko z usługami opiekuńczymi w Nizinach, Niziny 66a, 28-142 Tuczępy; stawka dzienna to 65,00 zł.

Pracownicy socjalni pozostawali w stałym kontakcie z Komendą Powiatową Policji, Szpitalem Powiatowym w Opocznie, a także Strażą Miejską w Opocznie, dokonując wspólnych kontroli sytuacji osób bezdomnych w miejscach ich przebywania. Udzielano specjalistycznego poradnictwa poprzez informowanie o przysługujących formach pomocy, mobilizowanie do aktywności zawodowej, odbudowywanie więzi rodzinnych, nakłaniania do dbałości o higienę osobistą i wygląd zewnętrzny, zachęcając do leczenia odwykowego.

Prowadzono rejestr osób bezdomnych, z którego wynika, że z terenu gminy Opoczno pochodzi **56 osób** uznawanych za osoby bezdomne. Z czego:

- pomocą w formie schronienia objętych było **20** osób (w tym 3 osoby skierowano do schroniska z usługami opiekuńczymi),
- dla **1** osoby pozyskano lokal socjalny,
- dla **3** osób pozyskano lokal mieszkalny,
- około **17** osób, to osoby pozostające w różnych miejscach na terenie miasta (działki, znajomi, rodzina, lokale mieszkalne),
- **8** osób, to osoby przebywające poza,
- udzielono poradnictwa **2** osobom,
- osoby nieaktywne – **5**.

Udzielono również pomocy osobom niebędącym mieszkańcami gminy Opoczno w postaci czystej, dostosowanej do pory roku odzieży, pomocą tą objęto **3** osoby;

2. Zespół ds. wspierania rodziny

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowych działań, mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. Zadania Zespołu są następujące:

- objęcie rodziny kompleksowym wsparciem, w zakresie poradnictwa socjalnego, pedagogicznego,
- wspieranie rodziny przeżywającej trudności w sprawowaniu opieki nad dziećmi i ich wychowaniu, poprzez stworzenie systemu zaplanowanych działań, które mają przywrócić rodzinom zdolności do pełnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- zapobieganie sytuacjom, w których dziecko ze względu na jego dobro zostałoby umieszczone w pieczy zastępczej,
- opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikami socjalnymi,
- opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy

zastępczej planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej,

- udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego,
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych,
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych,
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi,
- motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
- udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej,
- motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych,
- udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych,
- podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin,
- prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci,
- prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną,
- dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku i przekazywanie tej oceny podmiotowi, o którym mowa w art. 17 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej,
- monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną,
- sporządzanie na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach,
- współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny,
- współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą,
- współpraca z placówkami oświatowymi w zakresie rozwiązywania problemów szkolnych i wychowawczych.

Działania podejmowane przez asystentów rodziny:

- 1) asystent rodziny pomagał klientom w sporządzaniu wszelkiego rodzaju pism i w terminowym realizowaniu spraw urzędowych;
- 2) towarzyszył rodzinie i inicjował działania prawne w celu uregulowania zaniechań i wyjaśniania sytuacji prawnej w sprawach rodzinnych;
- 3) wspomagał w zabezpieczeniu odpowiedniej specjalistycznej opieki medycznej i psychologicznej;
- 4) towarzyszył podczas wizyt lekarskich;
- 5) udzielał wsparcia emocjonalnego osobom chorym w rodzinie;
- 6) prowadził profilaktyczną działalność informacyjną i edukacyjną, zwłaszcza w rodzinach z problemem alkoholowym;
- 7) pomagał przy poszukiwaniu zatrudnienia dla pełnoletnich członków rodziny;

- 8) służył radą i dobrym słowem, pomagał przy organizacji remontu i zdobyciu potrzebnych sprzętów domowych i mebli;
- 9) towarzyszył klientom podczas wizyt w specjalistycznych placówkach;
- 10) monitorował wywiązywanie się rodziców z obowiązku dbania o zdrowie dzieci;
- 11) motywował do pozytywnego działania na rzecz polepszenia sytuacji rodziny;
- 12) kontaktował się z innymi jednostkami pracującymi na rzecz rodziny;
- 13) wskazywał, jak sprawnie można wykonywać obowiązki domowe;
- 14) udzielał wskazówek w sprawie właściwego zarządzania środkami finansowymi;
- 15) pomagał w wyszukiwaniu ofert wynajmu mieszkania;
- 16) monitorował przyznanie dodatku mieszkaniowego;
- 17) motywował do uczestnictwa w różnego rodzaju terapiach: terapii rodzinnej, terapii uzależnień, terapii psychologicznej oraz nadzorował przebieg tych terapii;
- 18) współpracował z nauczycielami, wychowawcami i pedagogami w zakresie rozwiązywania problemów wychowawczych z dziećmi;
- 19) informował o możliwościach, sposobach i formach aktywnego spędzania czasu wolnego;
- 20) motywował rodziców do częstych kontaktów z wychowawcami;
- 21) pomagał w odrabianiu lekcji, wyrównaniu zaległości w nauce i przygotowaniu do sprawdzianów szkolnych;
- 22) asystent motywował do większego zaangażowania się w opiekę nad dziećmi i zadbania o wygląd estetyczny mieszkania;
- 23) wspierał aktywność społeczną rodzin, zachęcał do aktywnego udziału w projekcie realizowanym w Ośrodku „W rodzinie siła”;
- 24) współpracował z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Opocznie, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Komendą Powiatową Policji, Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej, Sądem Rodzinnym, kuratorami społecznymi, Poradnią Leczenia Uzależnień, pedagogami i wychowawcami dzieci w szkołach, przedszkolach, ze świetlicami środowiskowymi, z Młodzieżowymi Ośrodkami Socjoterapeutycznymi oraz ośrodkami leczenia i rehabilitacji uzależnień – „Monar”, a także pracownikami socjalnymi prowadzącymi procedury „Niebieskie Karty”.

Działania podejmowane przez pracownika socjalnego:

pracownik socjalny w Dziale Pomocy Środowiskowej, w zespole ds. wspierania rodziny realizował następujące zadania:

- 1) udzielał informacji, wskazówek i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych osobom, które dzięki tej pomocy będą zdolne samodzielnie rozwiązywać problemy będące przyczyną trudnej sytuacji życiowej;
- 2) współpracował i współdziałał z innymi specjalistami w celu przeciwdziałania i ograniczania trudności w prawidłowym funkcjonowaniu rodzin;
- 3) brał udział w posiedzeniach grup roboczych, które miały na celu omówienie bieżącej sytuacji rodzin - wspólnie z asystentami rodziny oraz z pedagogiem, następnie wdrażanie ustalonych działań na rzecz pomocy rodzinom z problemami;
- 4) przeprowadzał rodzinne wywiady środowiskowe w celu weryfikacji sytuacji rodziny,

a w konsekwencji do przedłużenia bądź zakończenia współpracy rodziny a asystentem rodziny;

- 5) analizował sytuację materialną i formalno-prawną w zakresie wnioskowanej pomocy (wsparcia przez asystenta rodziny);
- 6) współpracował z instytucjami i organizacjami pozarządowymi w zakresie rozwiązywania problemów klientów, oraz współpracował na rzecz powrotu dziecka z rodziny zastępczej do rodziny biologicznej;
- 7) monitorował sytuację rodzin dzięki regularnym wizytom w środowisku domowym. Ponadto pobudzał społeczną aktywność i inspirował działania samopomocowe w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób w rodzinie m.in. poprzez: pomoc w załatwianiu trudnych spraw bytowych.

Ponadto pracownik socjalny wykonywał swoje obowiązki poprzez:

- udzielanie informacji i poradnictwa (w tym poradnictwa specjalistycznego),
- motywowanie do zmian mających na celu poprawę sytuacji socjalno-bytowej i zdrowotnej osób i rodzin,
- motywowanie klientów objętych wsparciem do samodzielnego podejmowania działań związanych z codziennymi czynnościami,
- pomoc w tworzeniu pism, pośredniczeniu w sprawach dotyczących wyjaśniania sytuacji klientów, również do Sądów,
- kierowanie klientów do odpowiednich organizacji i instytucji udzielających pomocy specjalistycznej,
- tworzenie, zawieranie i realizację wspólnie z rodzinami i osobami korzystającymi ze wsparcia planów pomocy;
- kształtowanie właściwych postaw rodzicielskich i pełnienie funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez indywidualne rozmowy edukacyjno-motywujące,
- monitorowanie działań klienta i reagowanie w sytuacjach niekorzystnych,
- przeciwdziałanie pogłębianiu się trudności w sytuacji rodzinnej klienta, poprzez pomoc w tym zakresie,
- inspirowanie klienta do aktywności, zmiany postaw i podejmowania pracy na rzecz wzrostu jakości życia;
- ukierunkowanie rodziców na właściwe pełnienie ról społecznych ze szczególnym naciskiem na role rodzicielskie;
- podnoszenie kompetencji klienta w zakresie rozwiązywania własnej sytuacji życiowej,
- udzielanie pomocy w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych,
- informowanie o przysługujących klientowi prawach, formach i możliwościach uzyskania pomocy,
- rozpoznawanie potrzeb indywidualnych, grupowych i środowiskowych klientów objętych wsparciem.

Rodziny objęte pomocą asystenta rodziny, w których są osoby niepełnosprawne były wspierane poprzez udzielanie pomocy w rozwiązywaniu problemów wynikających z ich niepełnosprawności, mobilizowanie członków rodziny do podejmowania działań prozdrowotnych mogących wpłynąć na poprawę zdrowia i jakości życia osób z niepełnosprawnością. Ponadto w razie konieczności osoby były kierowane do odpowiednich

organizacji pozarządowych, które zajmują się przeprowadzaniem szkoleń, a w konsekwencji pomagają w znalezieniu zatrudnienia bądź podjęciu stażu przez te osoby.

Osoby z przewlekłymi chorobami, które nie posiadają orzeczenia zostały poinstruowane o możliwości złożenia wniosku w Powiatowym Zespole Orzekania o Niepełnosprawności w Opocznie w celu uzyskania dokumentu.

Ponadto pracownik socjalny poznał sytuacje rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, przeprowadził analizę dostępnej dokumentacji, rozmawiał ze specjalistami, którzy pracują z rodzinami w celu poprawy sytuacji rodzin i przeprowadził aktualizację diagnozy tych rodzin. Jednocześnie rodziny zostały objęte diagnozą, co pozwoliło na lepsze zrozumienie problemu i skuteczniejszą pomoc.

Pracownik socjalny pozostawał w gotowości wykonywania pracy określonej w umowie o pracę w zakresie czynności związanych z odebraniem dziecka z rodziny.

Rola pracownika socjalnego jest szczególnie skomplikowana i ważna w pracy z rodziną, wymaga ciągłej nauki oraz podnoszenia zasobu wiedzy i umiejętności, dlatego należy stale podnosić swoje kwalifikacje. W związku z powyższym pracownik socjalny uczestniczył w szkoleniach, które poszerzyły jego wiedzę i pozwoliły na lepsze zrozumienie problemu oraz ukierunkowanie na skuteczniejszą pomoc.

Ponadto pracownik socjalny Zespołu realizował program „Wspieraj Seniora”, poprzez dostarczanie dla osoby niesamodzielnej w miejsce jej zamieszkania niezbędnej żywności.

W związku z ograniczeniami wynikającymi z pandemii Covid-19 w przypadku niemożności dotarcia do rodziny w środowisko - pracownik socjalny podejmował interwencje telefoniczne w rodzinach asystenckich w celu monitorowania sytuacji rodziny.

Działania podejmowane przez pedagoga:

Kontakty pedagoga z rodzinami asystenckimi w formie porad, indywidualnych konsultacji, pedagogizacji rodziców – 268 razy, w tym:

- kontakty pedagoga z pracownikami szkół, wychowawcami i pedagogami - 60 razy,
- kontakty z instytucjami wspierającymi funkcjonowanie rodzin - 30 razy,
- konsultacje telefoniczne w razie nagłej potrzeby z członkami rodzin asystenckich -127 razy,
- zajęcia edukacyjno-rozwojowe dla dzieci rodzin asystenckich - 7 spotkań;
- występowanie o wystawienie przez szkołę opinii na temat funkcjonowania dzieci – pisma do wychowawców szkolnych (2 razy w roku szkolnym),
- udział w grupach roboczych z asystentami w celu skoordynowania pracy w każdej rodzinie oraz omówienia bieżących problemów – raz na miesiąc omawiano sytuację w każdej rodzinie.

W rodzinach objętych asystenturą rodzinną pedagog zajmował się przede wszystkim takimi problemami jak: bezradność rodziców w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, brak pozytywnych wyuczonych wzorców wychowawczych, problemy komunikacyjne w rodzinie, problemy edukacyjne dzieci.

Pedagog propagował zachowania sprzyjające właściwym postawom w rodzinie i utrzymywał

stałą współpracę z placówkami oświatowymi w zakresie rozwiązywania problemów szkolnych i wychowawczych. Z racji wprowadzonych ograniczeń przez pandemię Covid-19 pedagog prowadził w większości rozmowy telefoniczne z rodzinami objętymi wsparciem asystenta rodzin, instytucjami wspierającymi funkcjonowanie rodzin, pracownikami szkół, wychowawcami i pedagogami.

Ponadto w 2020 r. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opocznie realizował projekt konkursowy ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020, pod nazwą „**W rodzinie siła**“. Wsparciem w ramach projektu objęto 61 rodzin z terenu gminy Opoczno. Są to rodziny zagrożone wykluczeniem społecznym, w których głównymi problemami są: uzależnienie głównie od alkoholu, przemoc, oraz deficyty związane z problemami wychowawczymi i bezradnością rodzicielską. Rodziny były objęte pomocą w formie poradnictwa specjalistycznego, tj.:

- pomoc prawna - szczególnie dotyczące prawa rodzinnego, cywilnego, karnego, a także poradnictwo według indywidualnych potrzeb (możliwość konstruowania pism procesowych). Na każdą rodzinę przewidziano 5 spotkań z prawnikiem;
- pomoc psychologiczna - w formie konsultacji indywidualnych. Ogólnie w roku 2020 odbyło się 121 spotkań ze specjalistą;
- grupa wsparcia - z której skorzystało 171 osób;
- warsztaty kulinarne dla rodzin - spotkania w formie warsztatów oraz spotkań w domach rodzin, w których wzięło udział 11 rodzin;
- warsztaty z zakresu gospodarowania budżetem domowym - wzięło w nich udział 11 dorosłych osób.

W 2020 r. pod opieką asystentów rodzinnych pozostawało łącznie 61 rodzin, z czego 48 rodzin wytypował Ośrodek, a 13 rodzin kontynuowało współpracę zgodnie z postanowieniem Sądu Rejonowego w Opocznie III Wydział Rodzinny i Nieletnich.

W rodzinach objętych asystenturą rodzinną występowały następujące problemy:

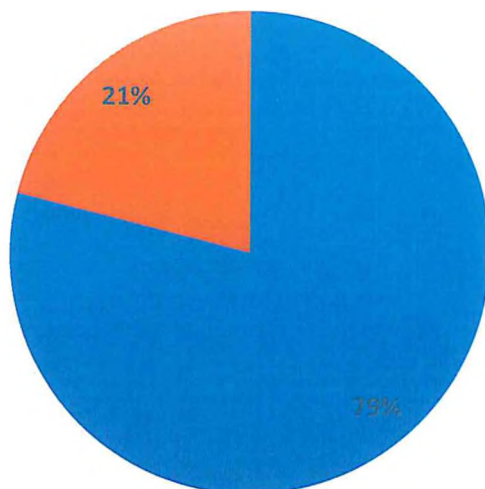
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,
- brak pozytywnych wyuczonych wzorców wychowawczych,
- bezrobocie,
- problemy alkoholowe,
- przemoc w rodzinie,
- ubóstwo,
- niepełnosprawność,
- konflikty pomiędzy małżonkami, konkubentami, jak również rodzicami i dziećmi,
- choroby psychiczne.

Poniższa tabela przedstawia zestawienie ilościowe i jakościowe rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w 2020 r.:

Wyszczególnienie	Ilość rodzin	Ilość dzieci w tych rodzinach
Rodziny objęte asystą, a w tym:		
a) rodziny wieloprotymowe objęte asystą (powyżej trzech problemów występujących w rodzinie)	61	137
b) rodziny objęte asystą rodzinną z częściowym ograniczeniem praw rodzicielskich, objęte nadzorem kuratora	27	51
c) rodziny objęte asystą rodzinną, z których dzieci przebywały w pieczy zastępczej	10	13
Rodziny objęte asystą, a w tym:		
a) małoletnie matki, rodziny niepełne	32	69
b) rodziny wielodzietne (3 i więcej dzieci)	18	55
c) rodziny wychowujące dzieci w wieku 0-6 lat	30	38
d) rodziny wychowujące dzieci w wieku 7-9 lat	20	21
e) rodziny zmagające się z trudnościami wychowania dzieci w okresie dojrzewania 10-18 lat	36	54
f) rodziny przeżywające trudności związane ze stanem zdrowia dziecka (np. dzieci chore, niepełnosprawne, nadpobudliwe, z zaburzeniami zachowania)	20	41
g) rodziny bezrobotne, ubogie	38	95
h) rodziny w sytuacjach kryzysowych wynikających z problemów rodziców (np. przemoc w rodzinie, uzależnienia)	27	50
i) rodziny objęte asystą, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej w 2020 r.	6	11
j) rodziny, wobec których toczyło się postępowanie w sprawie ograniczenia władzy rodzicielskiej	8	15
k) rodziny, wobec których toczyło się postępowanie w sprawie pozbawienia władzy rodzicielskiej	0	0

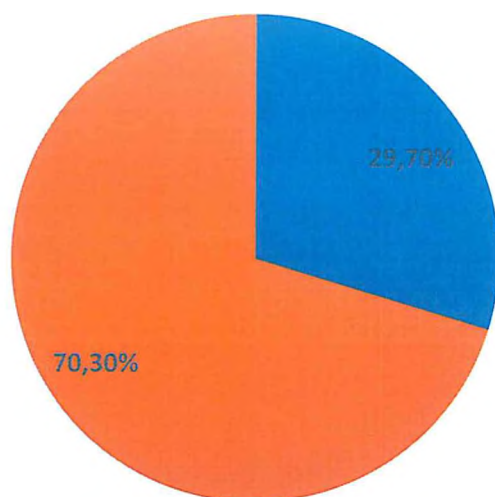
Powyższe dane obrazują następujące wykresy, ujmujące wyniki w procentach:

Liczba rodzin objętych wsparciem asystentów rodziny w 2020 r.

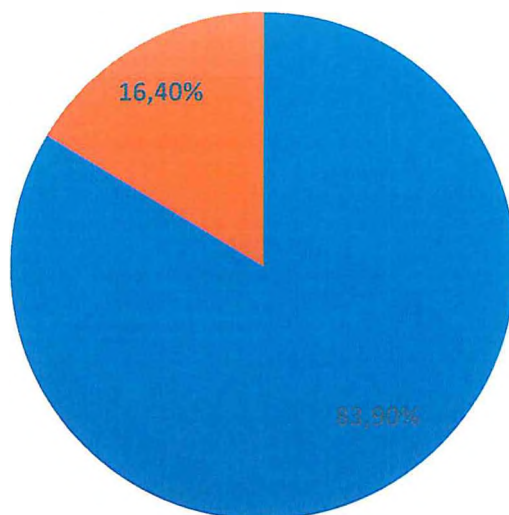
- Rodziny wytypowane przez MGOPS - 48 rodzin
- Rodziny objęte wsparciem na mocy Postanowienia Sądu - 13 rodzin

Rodziny objęte nadzorem kuratora, z częściowym ograniczeniem praw rodzicielskich

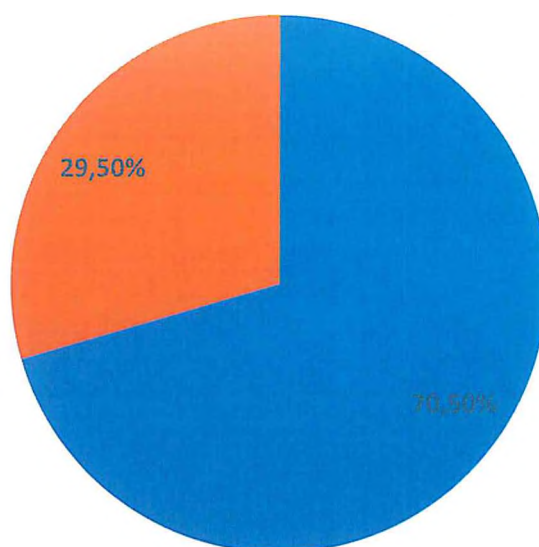
- Rodziny bez nadzoru kurateli sądowej z ograniczonymi prawami - 8 rodzin
- Rodziny z nadzorem kuratora i ograniczonymi prawami rodzicielskimi - 19 rodzin

Rodziny objęte asystą rodzinną, z których dzieci przebywały w pieczy zastępczej

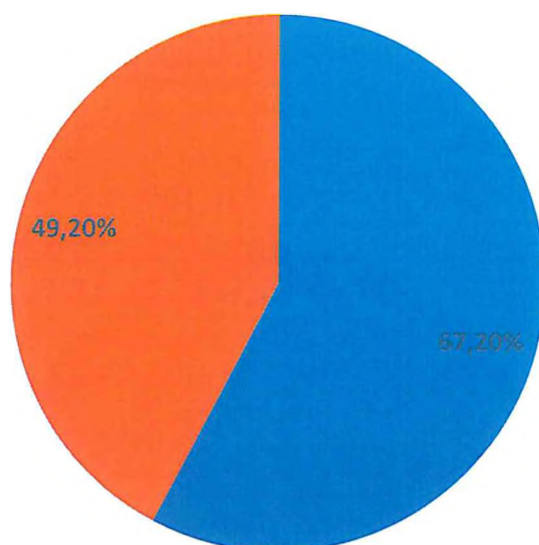
- Rodziny, których dzieci nigdy nie przebywały w pieczy zastępczej - 51 rodzin
- Rodziny, których dzieci przebywały w pieczy - 10 rodzin

Rodziny wielodzietne

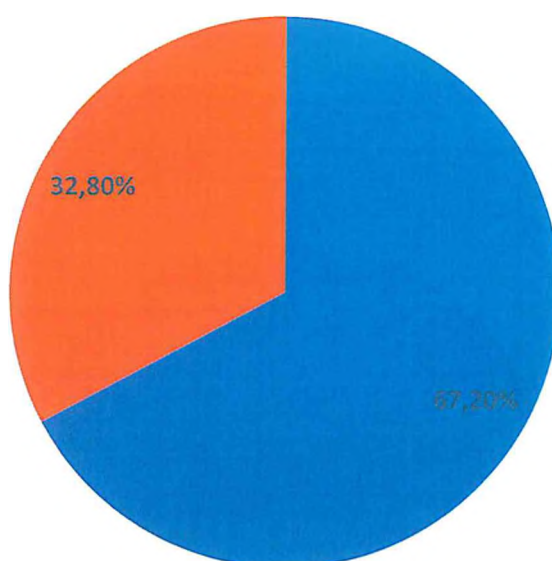
- Rodziny niewielodzietne objęte asystenturą - 43 rodziny
- Ilość rodzin wielodzietnych (3 i więcej) objętych asystenturą - 18 rodzin

Rodziny wychowujące dzieci w wieku 0-6 lat

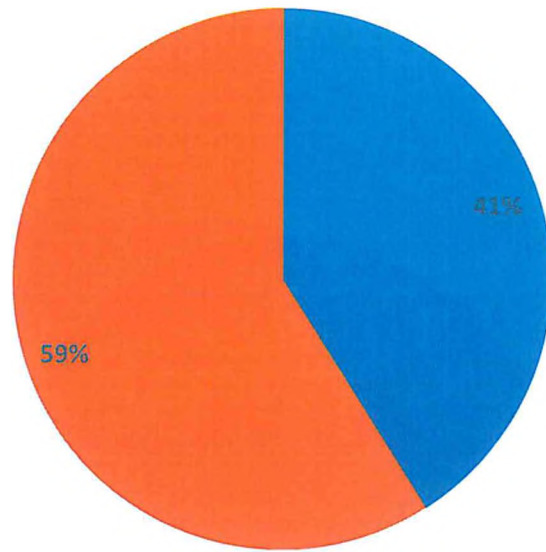
- Rodziny objęte asystenturą wychowujące dzieci powyżej 6 roku życia - 31 rodzin
- Rodziny objęte asystenturą wychowujące dzieci w wieku 0-6 lat - 30 rodzin

Rodziny wychowujące dzieci w wieku 7-9 lat

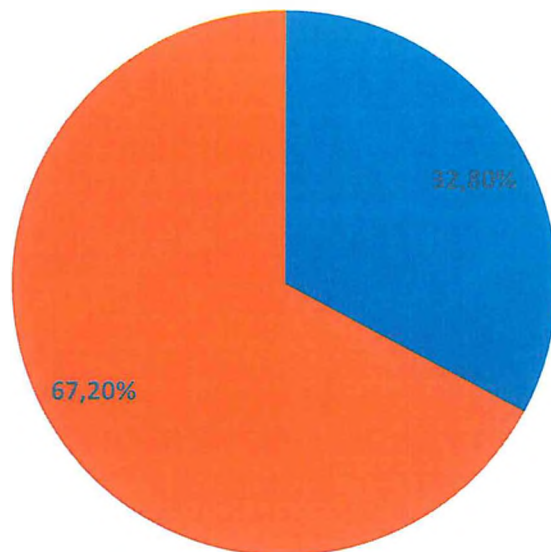
- Rodziny objęte asystenturą, wychowujące dzieci w innym wieku - 41 rodzin
- Rodziny z dziećmi w wieku 7-9 lat, objęte asystenturą - 20 rodzin

Rodziny wychowujące dzieci w wieku 10-18 lat

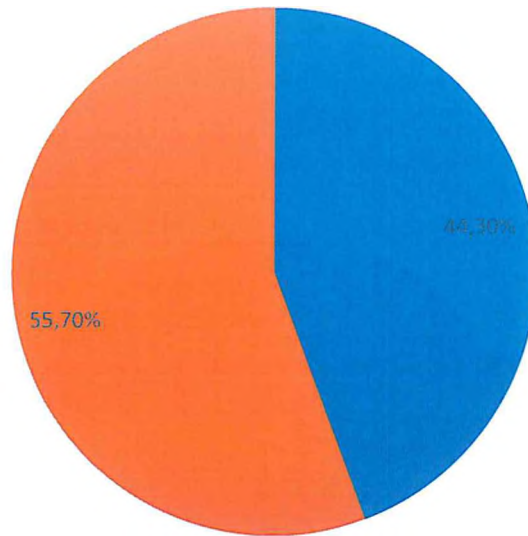
- Rodziny objęte asystenturą, wychowujące dzieci w innym wieku - 25 rodzin
- Rodziny wychowujące dzieci w wieku 10-18 lat, objęte asystenturą - 36 rodzin

Rodziny przeżywające trudności ze stanem zdrowia dziecka

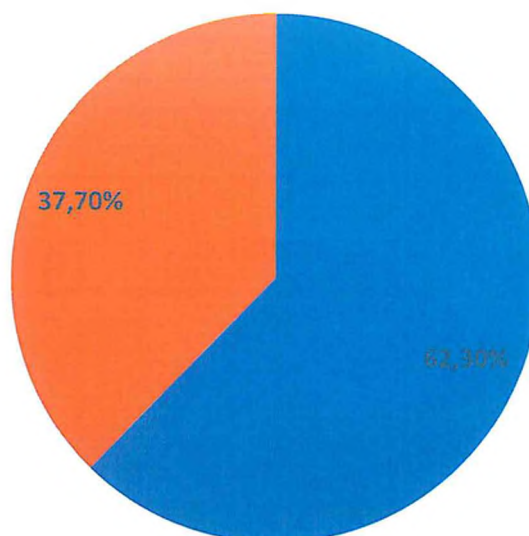
- Rodziny z dziećmi chorymi, niepełnosprawnymi, nadpobudliwymi, z zaburzeniami zachowania - 20 rodzin
- Rodziny z dziećmi zdrowymi - 41 rodzin

Rodziny w sytuacjach kryzysowych, wynikających z przemocy w rodzinie lub/i uzależnień

- Rodziny w sytuacji kryzysowej, zagrażającej bezpieczeństwu dzieci - 27 rodzin
- Rodziny bez przemocy i uzależnień- 34 rodziny

Rodziny bezrobotne i ubogie

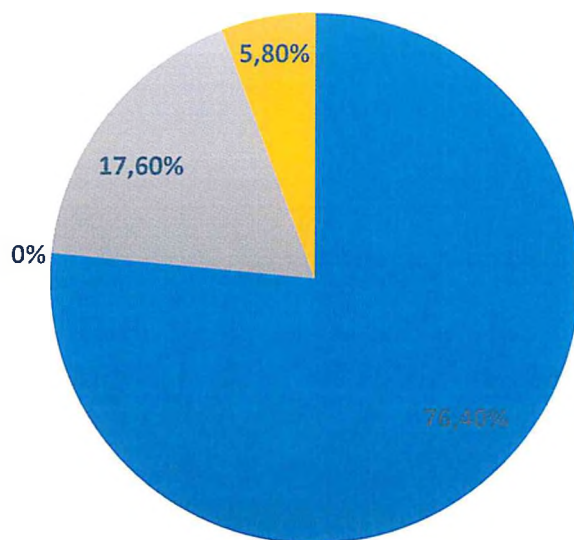

- Rodziny bezrobotne i ubogie objęte asystenturą - 38 rodzin
- Rodziny objęte asystenturą bez problemów finansowych - 23 rodziny

Zespół ds. Asysty Rodzinnej w 2020 r. zakończył współpracę z 17 rodzinami, w tym:

- 1) ze względu na osiągnięcie bądź częściowe osiągnięcie celów - 13 rodzin (co stanowi 76,4% jako odsetek sukcesu);
- 2) ze względu na brak efektów - 0 rodzin;
- 3) ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę - 3 rodziny (co stanowi 17,6%);
- 4) ze względu na zmianę miejsca zamieszkania rodziny lub inne powody – 1 rodzina, co stanowi 5,8% ukończonych rodzin).

Rodziny, w których zakończono współpracę

- Ze względu na osiągnięcie celów - 13 rodzin
- Ze względu na brak sukcesów - 0
- Ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę - 3 rodziny

Realizacja zadań asystenta rodziny (art.15 ust. 1 ustawy w. r. i s. p. z.) pozwoliła: uchronić dzieci przed umieszczeniem w różnego rodzaju placówkach, podniosła umiejętności opiekuńczo-wychowawcze i komunikacyjne rodziców, zmniejszyła niezaradność życiową klientów, zmotywowała do poszukiwania lub podjęcia pracy, a tym samym poprawienia bytu rodziny, zmotywowała do podjęcia leczenia uzależnień. **Nie toczyły się żadne postępowania w sądzie rodzinnym w sprawie pozbawienia władzy rodzicielskiej.**

3. Zespół ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie

1) Zadania należące do Zespołu:

- przyjmowanie od instytucji uprawnionych do wszczęcia procedury, formularzy „Niebieskie Karty”,
- wskazywanie osób do prac w grupie roboczej (kontakt i informowanie o terminach spotkań grup roboczych),
- prowadzenie grup roboczych,
- przeprowadzanie rozmów, z osobami co do których istnieje podejrzenie, że doznają przemocy w rodzinie,
- udzielanie informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia,
- zapewnienie osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie (w zależności od potrzeb), schronienia w całodobowej placówce świadczącej taką pomoc (w praktyce bardzo rzadko),
- organizowanie niezwłocznego dostępu do pomocy medycznej, jeśli wymaga tego stan zdrowia osoby (w praktyce rzadko),
- cykliczne wizyty w środowisku, w celu monitorowania sytuacji rodzin, w których wszczęto procedury „Niebieskie Karty”,
- informowanie o warunkach korzystania ze świadczeń pomocy społecznej;
- powiadamianie Sądu Rodzinnego o sytuacji dzieci,
- kierowanie wniosków do Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, celem objęcia osób badaniem i ewentualnym leczeniem uzależnienia,
- informowanie o możliwości uzyskania badania lekarskiego,
- składanie do Prokuratury w uzasadnionych przypadkach zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, działając w oparciu o art. 304 §2 kpk (w praktyce głównie chodzi o przestępstwo opisane w art. 207 kk);
- przeprowadzanie rozmów z osobami, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie:
 - informowanie na temat konsekwencji prawnych stosowania przemocy w rodzinie,
 - informowanie o możliwości podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc,
- dokumentowanie podejmowanych działań, poprzez sporządzanie notatek służbowych, protokołów spotkań, druków „Niebieskie Karty” cz. C i D, redagowanie pism do instytucji, odpisywanie na pisma;
- archiwizowanie dokumentacji,

- przeprowadzanie pogadank w szkołach, na temat profilaktyki zachowań przemocowych w rodzinie i grupie rówieśniczej (w miarę zgłaszanych przez szkoły potrzeb),
- pomoc osobom w sporządzaniu pism urzędowych - do Sądu, Prokuratury, MKRPA,
- udział w charakterze świadka, w sprawach w Sądzie Rejonowym w Opocznie i Sądzie Okręgowym w Piotrkowie Trybunalskim, dotyczących znęcania się, kwestii opiekuńczych, nakazu opuszczenia lokalu przez sprawcę przemocy i rozwodowych, dotyczących rodzin, w których prowadzona jest lub była procedura „Niebieskie Karty”.

2) Działania jakie podejmował Zespół:

- powołano **59 grup roboczych**, które łącznie spotkały się 157 razy,
- złożono wnioski do Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – **10**,
- złożono zawiadomienia o uzasadnionym podejrzeniu popełnienia przestępstwa opisanego w art. 207 kodeksu karnego – **0**,
- złożono wnioski do Sądu Rejonowego III Wydział Rodzinny i Nieletnich o wgląd w sytuację rodziny i przesłane informacje o pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej – **5**,
- odebrano dzieci w trybie art. 12 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie - **4 (1 chłopiec i 3 dziewczynki)**,
- złożono wnioski do szkół o zainteresowanie się sytuacją dzieci, z uwagi na podejrzenie wystąpienia przemocy w rodzinie – **1**,
- udział osób w programie korekcyjno-edukacyjnym dla sprawców przemocy w rodzinie - **8 osób (mężczyźni)**.

W październiku 2011 r., weszło w życie Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie procedury „Niebieskie Karty” i wzorów formularzy „Niebieska Karta”, które precyzuje zadania służb w ramach ww. procedury oraz wskazuje reguły funkcjonowania Zespołów Interdyscyplinarnych i grup roboczych. Procedura „Niebieskie Karty”, uruchamiana jest w przypadku rodzin, wobec których istnieje podejrzenie, że mogą być dotknięte przemocą domową.

Wszczęcie procedury, następuje poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta” – cz. A, przez jednego z upoważnionych podmiotów.

Ilość sporządzonych „Niebieskich Kart” – cz. A, przez poszczególne podmioty:

- Policja – 54,
- jednostki organizacyjne pomocy społecznej – 3,
- oświata – 1,
- ochrona zdrowia – 0,
- Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – 1.66

Ogółem w Gminie Opoczno w roku 2020 wszczęto procedurę „Niebieskie Karty” w 59 rodzinach.

„Niebieska Karta” cz. A wszczyną procedurę „Niebieskie Karty”. Zostaje wówczas

powołana grupa robocza, która interdyscyplinarnie podejmuje działania zmierzające do rozwiązania problemów związanych z podejrzeniem wystąpienia przemocy w konkretnej rodzinie. Wszystkie rodziny zostają objęte działaniami grup roboczych.

Sytuacja rodzin, wobec których została uruchomiona procedura "Niebieskie Karty" była systematycznie monitorowana przez pracowników Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Opocznie i Dzielnicowych Komendy Powiatowej Policji w Opocznie przynajmniej 1 raz w miesiącu, częściej w przypadku stwierdzanych potrzeb lub na zgłoszenie osób. Wizyty w środowiskach miały na celu sprawdzanie bezpieczeństwa osób pokrzywdzonych oraz monitorowanie efektów ustalonych form pomocy. Z każdej wizyty w środowisku były sporządzane notatki służbowe przez pracownika socjalnego i Dzielnicowego.

Grupy robocze podjęły decyzję o **zakończeniu procedury w związku z ustaniem przemocy** w rodzinie i zrealizowaniem indywidualnego planu pomocy w rodzinie w **15 rodzinach. W 24 przypadkach** - w związku ze zdiagnozowaniem innych problemów niż przemoc, co wskazuje na **brak zasadności podejmowania działań**.

Należy zaznaczyć, że rok 2020 przyniósł nieoczekiwane trudności w docieraniu z pomocą osobom/rodzinom, w związku z sytuacją epidemiczną w kraju. Ograniczenia w przemieszczaniu się ludności oraz zalecenia przebywania w miejscu zamieszkania, stały się być bardzo trudne dla osób doznających przemocy. Nie oznaczało to jednak odstąpienia od ochrony, pomocy i wsparcia. Uwzględniając rodzaj wprowadzanych w jednostkach ograniczeń w pracy (przyjmowaniu interesantów), członkowie grup roboczych i Zespołu Interdyscyplinarnego, nie zaprzestawali prac na rzecz rodzin z problemem przemocy. Doświadczenia z roku 2020 skłaniają do poszukiwania alternatyw dla tradycyjnych form pracy, sposobów kontaktowania się, co w przyszłości pozwoli usprawnić obowiązujący model pracy.

Pomimo zmniejszenia się ilości zakładanych procedur, działania służb choć w ograniczonym zakresie były dalej realizowane w ramach obowiązków służbowych. Ponadto w roku 2020 pracownicy socjalni odnotowywali zwiększoną liczbę poradnictwa telefonicznego, szczególnie w zakresie procedury przymusowego leczenia odwykowego. Podobnie w przypadku spotkań grup roboczych, wszystkie podejmowane działania były dokumentowane, zgodnie z § 10 ust. 1 Rozporządzenia. Zaś w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa dokumenty, o których mowa w ust.1 były przekazywane organom właściwym do prowadzenia postępowania przygotowawczego z art. 207 kk oraz sądom powszechnym, w toczących się sprawach cywilnych, najczęściej rozwodowych.

4. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Obowiązek utworzenia Zespołu Interdyscyplinarnego, jako zadania własnego Gminy, wynika z ustawy z dnia 10 czerwca 2010 r., o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2010 r. nr 125, poz.842).

Zespół Interdyscyplinarny Gminy Opoczno działa na podstawie:

- Uchwały Rady Miejskiej w Opocznie nr XIX/201/2020 z dnia 28 kwietnia 2020 r.

w sprawie zasad powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego i szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

- Uchwały Rady Miejskiej nr XX/214/2020 Rady Miejskiej w Opocznie z dnia 29 maja 2020 r., zmieniająca uchwałę nr XIX/201/2020 Rady Miejskiej w Opocznie z dnia 28 kwietnia 2020 r. w sprawie zasad powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego i szczegółowych warunków jego funkcjonowania.
- Zarządzenia nr 104/2020 Burmistrza Opoczna z dnia 10 lipca 2020 roku, w sprawie odwołania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
- Zarządzenia nr 105/2020 Burmistrza Opoczna z dnia 10 lipca 2020 roku, w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego, działają na podstawie wyżej wymienionej uchwały, Zarządzenia Burmistrza Opoczna oraz porozumień zawartych między Burmistrzem Opoczna a podmiotami, których przedstawiciele wchodzi w skład Zespołu. Obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego zapewnia Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opocznie.

W roku 2020 skład Zespołu Interdyscyplinarnego uległ zmianie na podstawie powziętych uchwał Rady Miejskiej. W chwili obecnej składa się z 15 przedstawicieli z 11 różnych instytucji z terenu Gminy Opoczno, tj.:

1. Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej (4 przedstawicieli).
2. Komendy Powiatowej Policji (1 przedstawiciel).
3. Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (1 przedstawiciel).
4. Sądu Rejonowego (1 przedstawiciel).
5. Szpitala Powiatowego im. Edmunda Biernackiego (1 przedstawiciel).
6. Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej (1 przedstawiciel).
7. Abstynenckiego Stowarzyszenia Klubu Wzajemnej Pomocy (1 przedstawiciel).
8. Zespołu Szkół Samorządowych Nr.1 im. M. Skłodowskiej-Curie (2 przedstawicieli).
9. Szkoły Podstawowej Nr 3 im. Henryka Sienkiewicza (1 przedstawiciel).
10. Szkoły Podstawowej Nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi im. Kazimierza Wielkiego (1 przedstawiciel).
11. Poradni Leczenia Uzależnień (1 przedstawiciel).

Zadania Zespołu Interdyscyplinarnego

Zespół Interdyscyplinarny realizuje działania określone w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Opoczno na lata 2015-2020, w szczególności przez:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- diagnozowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjonowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania

- pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

W roku 2020, odbyły się 4 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego:

- 24 lipca 2020 r.,
- 23 września 2020 r.,
- 22 października 2020 r.,
- 17 grudnia 2020 r.

Podczas posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego ustalano, m.in. sposób realizacji zadań. W znacznej mierze prace członków Zespołu, skupiły się na utworzeniu nowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Opoczno na lata 2021-2025.

W 2020 roku pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego objęto 202 osoby.

- **kobiety** – 66, w tym:
 - niepełnosprawne – 2
 - starsze – 15
- **mężczyźni** – 83, w tym:
 - niepełnosprawni – 1
 - starsi – 10
- **dzieci** – 53.

5. Działalność profilaktyczna

W roku sprawozdawczym Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opocznie, otrzymał w ramach „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Opoczno na 2020 rok” 1 200 zł., na pokrycie kosztów zakupu materiałów edukacyjnych na prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjno-edukacyjnej, z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Środki zostały przeznaczone na zakup plakatów i ulotek profilaktycznych oraz gadżetów z profilaktycznym hasłem, które zostaną rozdysponowane, podczas spotkań z mieszkańcami Gminy.

6. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników

W 2020 roku pracownicy Działu Pomocy Środowiskowej podnosili swoje kwalifikacje zawodowe, uczestnicząc w następujących szkoleniach, konferencjach i kursach:

- 1) „Analiza i diagnoza sytuacji rodzinnej i narzędzi pracy z rodziną”,
- 2) „Praca Asystenta Rodziny z osobami uzależnionymi i ich rodziną”,
- 3) „Nakaz natychmiastowego opuszczenia mieszkania przez sprawcę przemocy - zmiany w przepisach ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie”,
- 4) „Metody i techniki pracy socjalnej oraz ewidencjonowanie pracy socjalnej jako odrębnego świadczenia pomocy społecznej”,
- 5) szkolenie z zakresu "Personel projektu",
- 6) szkolenie z oprogramowania „POMOST”.

V. Opis i analiza zadań realizowanych w zakresie Świadczeń Rodzinnych, Świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego i programu „Czyste powietrze”

1. Świadczenia rodzinne

Świadczenia rodzinne realizowane są przez Miejsko–Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opocznie od maja 2004 r. System świadczeń rodzinnych został wprowadzony ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 211).

Zadania z zakresu świadczeń rodzinnych realizowane są w oparciu o następujące przepisy wykonawcze:

- Rozporządzenie Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1466),
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 14 września 2010 r. w sprawie formy opieki medycznej nad kobietą w ciąży uprawniającej do dodatku z tytułu urodzenia dziecka oraz wzoru zaświadczenia potwierdzającego pozostawanie pod tą opieką (Dz. U. z 2010 r. nr 183, poz. 1234),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 2015 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna (Dz. U. z 2015 r. poz. 1238),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 31 lipca 2018 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna (Dz. U. z 2018 r. poz. 1497),
- Obwieszczenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 lipca 2020 r. w sprawie wysokości dochodu za rok 2019 z działalności podlegającej opodatkowaniu na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (Monitor Polski z 2020 r. poz. 667).

Miejsko–Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opocznie zgodnie z upoważnieniem organu właściwego tj. Burmistrza Opoczna realizuje zadania w zakresie świadczeń rodzinnych jako zadania zlecone z zakresu administracji rządowej. Zgodnie z ustawą o świadczeniach rodzinnych świadczeniami rodzinnymi są:

- 1) zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego,
- 2) świadczenia opiekuńcze:
 - zasiłek pielęgnacyjny,
 - świadczenie pielęgnacyjne,
 - specjalny zasiłek opiekuńczy,

- 3) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka,
- 4) świadczenie rodzicielskie.

Kryterium uprawniającym do zasiłku rodzinnego jest przeciętny miesięczny dochód w przeliczeniu na osobę w rodzinie. Kryterium dochodowe dotyczy dochodu netto, tj. po odliczeniu podatku dochodowego i składek na ubezpieczenie społeczne oraz na ubezpieczenie zdrowotne.

Obecnie kryterium dochodowe wynosi 674,00 zł na osobę lub 764,00 zł na osobę, jeśli w rodzinie wychowuje się dziecko niepełnosprawne. Określone w ustawie kryterium dochodowe powinny spełnić rodziny ubiegające się o zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego, a takie osoby ubiegające się o specjalny zasiłek opiekuńczy (w tym przypadku kryterium dochodowe wynosi 764,00 zł na osobę w rodzinie).

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka przysługuje jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekroczy kwoty 1 922,00 zł netto.

W przypadku przekroczenia kryterium dochodowego od 1 stycznia 2016 r. świadczenia rodzinne wypłacane są zgodnie z mechanizmem „złotówka za złotówkę”.

Niezależnie od wysokości dochodu rodziny przyznawane są: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne oraz świadczenie rodzicielskie, które funkcjonuje w systemie świadczeń rodzinnych od 1 stycznia 2016 r.

Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami oraz specjalny zasiłek opiekuńczy przyznawany jest na roczne okresy zasiłkowe trwające od 1 listopada do 31 października następnego roku kalendarzowego. Przy ustalaniu uprawnień do zasiłku rodzinnego brane są pod uwagę dochody osiągnięte w roku poprzedzającym okres zasiłkowy. W przypadkach określonych w ustawie, dochód ten odpowiednio pomniejsza się o dochód utracony lub powiększa o dochód uzyskany. Aktualnie kwoty zasiłku rodzinnego wynoszą odpowiednio:

- 95,00 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia,
- 124,00 zł na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia,
- 135,00 zł na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia.

W 2020 r. zasiłki rodzinne zostały wypłacone dla 2 182 osób na łączną kwotę 2 583 834,77 zł. Przyznano i wypłacono 20 955 świadczeń dla 1 059 rodzin.

Do zasiłku rodzinnego przysługują dodatki z następujących tytułów:

- urodzenia dziecka (1 000,00 zł na dziecko; jest to świadczenie jednorazowe),
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego (400,00 zł miesięcznie),
- samotnego wychowywania dziecka (193,00 zł miesięcznie nie więcej niż 386,00 zł miesięcznie na wszystkie dzieci; w przypadku dzieci niepełnosprawnych kwotę dodatku zwiększa się o 80,00 zł, nie więcej niż o 160,00 zł),
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej na trzecie i każde kolejne dziecko w rodzinie (95,00 zł miesięcznie),
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego (90,00 zł miesięcznie na dziecko

- do 5 roku życia, 110,00 zł miesięcznie na dziecko od 5 do 24 roku życia),
- rozpoczęcie roku szkolnego (100,00 zł świadczenie jednorazowe wypłacane we wrześniu w związku z rozpoczęciem roku szkolnego),
 - podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania (113,00 zł miesięcznie na internat/stancję lub 69,00 zł miesięcznie na dojazd do szkoły).

Łącznie zasiłki rodzinne wraz z dodatkami w 2020 r. zostały wypłacone na kwotę 4 070 691,77 zł. Przyznano i wypłacono łącznie 33 753 świadczenia.

UWAGA. Aby skorzystać z dodatków do zasiłku rodzinnego należało przede wszystkim mieć prawo do zasiłku rodzinnego. Ponadto do każdego z dodatków wymagane jest spełnienie dodatkowych warunków związanych z tytułem przyznania dodatku. Jednocześnie można pobierać kilka rodzajów dodatków.

Poza zasiłkami rodzinnymi i przysługującymi do nich dodatkami, w ramach świadczeń rodzinnych realizowane są trzy rodzaje świadczeń opiekuńczych:

1. Zasiłek pielęgnacyjny (w kwocie 215,84 zł miesięcznie).

Świadczenie przysługuje niezależnie od dochodu rodziny i przyznawane jest na okres ważności orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności. Zasiłek przeznaczony jest dla niepełnosprawnych dzieci i osób dorosłych, niepełnosprawnych w stopniu znacznym (w niektórych przypadkach również w stopniu umiarkowanym) oraz dla osób, które ukończyły 75 lat, a które nie mają prawa do dodatku pielęgnacyjnego z ZUS lub KRUS.

W 2020 r. wypłacono zasiłki pielęgnacyjne w liczbie 11 140 świadczeń na kwotę 2 401 300,00 zł. Z tej formy wsparcia w 2020 r. skorzystało 998 osób.

2. Świadczenie pielęgnacyjne (w kwocie 1 830,00 zł miesięcznie w 2020 r.).

Świadczenie przyznawane jest osobom, na których ciąży obowiązek alimentacyjny (rodzice dziecka, krewni w linii prostej, rodzeństwo, rodzina zastępcza spokrewniona z dzieckiem), a także opiekunowi faktycznemu dziecka, który rezygnuje lub nie podejmuje pracy zawodowej by opiekować się osobą niepełnosprawną wymagającą szczególnej opieki. Warunkiem jest, aby niepełnosprawność powstała do ukończenia 18 roku życia lub w trakcie nauki w szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25 roku życia. Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 1.10.2014 roku, sygn. akt TK 38/13 nakazuje równe traktowanie opiekunów dorosłych osób z niepełnosprawnością z pominięciem kryterium wieku powstania niepełnosprawności osoby, nad którą jest sprawowana opieka uznając to, że spełniony jest warunek rezygnacji z zatrudnienia.

W 2020 r. wypłacono świadczenia pielęgnacyjne w liczbie 1 334 świadczeń na kwotę 2 455 400,36 zł. Z tej formy wsparcia skorzystało 129 osób.

3. Specjalny zasiłek opiekuńczy (w kwocie 620,00 zł miesięcznie).

Świadczenie to przyznawane jest również osobom, na których ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom, którzy rezygnują lub nie podejmują zatrudnienia. Warunkiem otrzymania specjalnego zasiłku opiekuńczego jest spełnienie kryterium dochodowego – 764,00 zł netto na osobę w rodzinie. Przy ustalaniu dochodu brane są

pod uwagę dochody rodziny osoby wymagającej opieki i rodziny osoby sprawującej opiekę. Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje osobom, które nie spełniają warunków do otrzymania świadczenia pielęgnacyjnego, w tym np. z powodu daty powstania niepełnosprawności osoby wymagającej opieki.

W 2020 r. specjalny zasiłek opiekuńczy wypłacono w liczbie 186 świadczeń na kwotę 114 362,10 zł. Z tej formy wsparcia skorzystało 20 osób.

Za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne i specjalny zasiłek opiekuńczy opłacane są składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe od podstawy odpowiadającej wysokości świadczenia pielęgnacyjnego i specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane wyłącznie za osoby niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu. Składki odprowadzane są do KRUS oraz ZUS. Składki do KRUS odprowadzane są w sytuacji, kiedy rolnik złoży wniosek o ich opłacanie. Składki do ZUS nie są opłacane w sytuacji, kiedy ubezpieczony posiada wymagany okres ubezpieczenia dla celów przyznania prawa do emerytury zgodnie z odrębnymi przepisami. Aktualnie jest okres 20 lat okresów składkowych i nieskładkowych w przypadku kobiet oraz 25 lat w przypadku mężczyzn.

W 2020 r. składki na ubezpieczenie społeczne za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy opłacono w liczbie 1 139 świadczeń na kwotę 476 154,12 zł. Składki zostały opłacone dla 124 osób.

Do katalogu świadczeń rodzinnych zalicza się również **jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka przysługująca w wysokości 1 000,00 zł jednorazowo**. Prawo do tego świadczenia uzależnione jest od kryterium dochodowego, które wynosi miesięcznie 1 922,00 zł netto na osobę w rodzinie.

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka przysługuje, jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu. Pozostawanie pod opieką medyczną potwierdza się stosownym zaświadczeniem lekarskim wydanym przez lekarza lub położną.

W 2020 r. jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka wypłacono w liczbie 233 świadczeń na kwotę 233 000,00 zł.

W zakresie ustawy o świadczeniach rodzinnych ośrodek realizował w 2020 r. tzw. **świadczenie rodzicielskie**. Świadczenie to przysługuje osobom, które nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia macierzyńskiego z tytułu urodzenia się dziecka. Wsparcie finansowe w postaci świadczenia rodzicielskiego przysługuje przez 52 tygodnie po urodzeniu dziecka w wysokości 1 000,00 zł miesięcznie, a w przypadku wieloraczków okres ten może być wydłużony nawet do 71 tygodni. Świadczenie rodzicielskie przysługuje niezależnie od osiągniętego dochodu.

Zadania z zakresu świadczeń rodzinnych są zadaniami zleconymi z zakresu administracji rządowej i finansowane są w formie dotacji celowej z budżetu państwa. Koszty związane z obsługą świadczeń rodzinnych wynoszą 3% otrzymanej dotacji, z wyjątkiem świadczenia rodzicielskiego, w tym przypadku organ właściwy otrzymuje 30,00 zł od wydanej decyzji

administracyjnej w sprawie świadczenia rodzicielskiego.

W 2020 r. świadczenia rodzicielskie wypłacono w liczbie 800 świadczeń na kwotę 728 801,02 zł. Z tej formy wsparcia skorzystało 113 osób.

Miejsko–Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opocznie realizując zadania z zakresu świadczeń rodzinnych wykonuje również zadania określone w ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekuna. Ustawa ta jest konsekwencją wyroku Trybunału Konstytucyjnego, który uznał przepis (art.11 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r.), zgodnie z którym od 1 lipca 2013 r. spora grupa osób uprawnionych do świadczenia pielęgnacyjnego utraciła to prawo, za niekonstytucyjny. W związku z tym dla tych osób wprowadzono nowy rodzaj świadczenia opiekuńczego. W 2020 r. z tej formy pomocy skorzystało 8 rodzin.

W 2020 r. zasiłek dla opiekuna wypłacono w liczbie 75 świadczeń na kwotę 46 500,00 zł. Z tej formy wsparcia skorzystało 8 rodzin.

Miejsko–Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opocznie opłaca składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy i zasiłek dla opiekuna.

W 2020 roku opłacono składki na kwotę 101 664,00 zł dla 79 osób. Liczba opłaconych składek 697.

W okresie od 1.01.2020 r. do 31.12.2020 r. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opocznie wydał ogółem 2 718 decyzji w sprawie świadczeń rodzinnych w tym:

- 238 decyzji odmownych,
- 123 decyzje o zwrocie nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych w związku z uzyskaniem dochodu lub w wyniku innych zmian mających wpływ na pobieranie świadczeń rodzinnych.

W 2020 r. przyjęto **1 841** wniosków o świadczenia rodzinne, w tym **11** wniosków przekazano do rozpoznania zgodnie z właściwością rzeczową m.in. do Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego, który realizuje zadania związane z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego.

W roku 2020 prowadzono 19 postępowań w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego oraz wydano 15 decyzji w tym zakresie.

2. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego realizowane są przez Miejsko–Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opocznie na warunkach określonych w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz.808 z późn. zm.). Zadania z zakresu świadczeń z funduszu alimentacyjnego realizowane są w oparciu o następujące przepisy wykonawcze:

- Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r.

w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie powinny być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1467),

- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2011 r. w sprawie wzoru kwestionariusza wywiadu alimentacyjnego oraz wzoru oświadczenia majątkowego dłużnika alimentacyjnego (Dz. U. z 2011 r. nr 73 poz. 395),
- Obwieszczenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 lipca 2020 r. w sprawie wysokości dochodu za 2019 r. z działalności podlegającej opodatkowaniu na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (Dz. U. z 2020 r. poz. 667).

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500,00 zł miesięcznie. Przyznanie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego uzależnione jest od spełnienia kryterium dochodowego, które do 30 września 2020 r. wynosiło 800,00 zł w przeliczeniu na osobę.

Od 1 października 2020 r. kryterium dochodowe uprawniające do świadczeń z funduszu alimentacyjnego wynosi 900,00 zł na osobę w rodzinie miesięcznie. W przypadku przekroczenia kryterium dochodowego stosuje się tzw. mechanizm „złotówka za złotówkę”. W przypadku gdy dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie przekracza kwotę 900,00 zł, o kwotę nie wyższą niż kwota świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej w okresie świadczeniowym, na który jest ustalane prawo do tego świadczenia, świadczenie z funduszu alimentacyjnego przysługuje w wysokości różnicy między kwotą świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej a kwotą, o którą został przekroczony dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie. W przypadku gdy wysokość świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej o sobie uprawnionej, jest niższa niż 100,00 zł, świadczenie to nie przysługuje.

Za bezskuteczną egzekucję uważa się również, niemożność wszczęcia lub prowadzenia egzekucji alimentów przeciwko dłużnikowi alimentacyjnemu przebywającemu poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności z powodu: braku podstawy prawnej do podjęcia czynności zmierzających do wykonania tytułu wykonawczego w miejscu zamieszkania dłużnika, braku możliwości wskazania przez osobę uprawnioną miejsca zamieszkania dłużnika alimentacyjnego za granicą.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia albo w przypadku, gdy uczy się w szkole lub w szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo.

W 2020 r. świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłacono w liczbie 2 145 świadczeń na kwotę 849 951,48 zł. Z tej formy pomocy skorzystało 149 rodzin. Świadczenia zostały wypłacone dla 216 osób.

3. Działania wobec dłużników alimentacyjnych

Miejsko–Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opocznie przeprowadza wywiad alimentacyjny, w celu ustalenia sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej dłużnika alimentacyjnego, a także jego stanu zdrowia oraz przyczyn niełożenia na utrzymanie osoby uprawnionej oraz odbiera od niego oświadczenie majątkowe. Następnie przekazuje komornikowi sądowemu informacje mające wpływ na skuteczność prowadzonej egzekucji, w szczególności zawarte w wywiadzie alimentacyjnym oraz oświadczeniu majątkowym dłużnika alimentacyjnego. W przypadku, gdy dłużnik alimentacyjny nie może wywiązać się ze swoich zobowiązań z powodu braku zatrudnienia, Ośrodek zobowiązuje go do zarejestrowania się jako bezrobotny albo jako poszukujący pracy w przypadku braku możliwości zarejestrowania się jako bezrobotny oraz informuje właściwy Urząd Pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika.

Jeżeli dłużnik alimentacyjny uniemożliwia przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego lub odmówił:

- złożenia oświadczenia majątkowego,
- zarejestrowania się w Powiatowym Urzędzie Pracy jako bezrobotny albo poszukujący pracy,
- bez uzasadnionej przyczyny, w rozumieniu przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, wykonywania prac społecznie użytecznych, prac interwencyjnych, robót publicznych, prac na zasadach robót publicznych albo udziału w szkoleniu, stażu lub przygotowaniu zawodowym dorosłych,

organ właściwy dłużnika wszczyna postępowanie dotyczące uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.

Decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych nie wydaje się wobec dłużnika, który przez okres ostatnich 6 miesięcy wywiązywał się w każdym miesiącu ze zobowiązań alimentacyjnych w kwocie nie niższej niż 50% kwoty bieżąco ustalonych w tytule wykonawczym alimentów.

Jeżeli decyzja o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych stanie się ostateczna, Miejsko–Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej w Opocznie:

- 1) składa wniosek o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2019 r. poz. 1950, 2128) oraz
- 2) po uzyskaniu z centralnej ewidencji kierowców informacji, że dłużnik alimentacyjny posiada uprawnienie do kierowania pojazdami, kieruje wniosek do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego wraz z odpisem tej decyzji,
- 3) starosta wydaje decyzję o zatrzymaniu prawa jazdy.

Uchylenie decyzji o zatrzymaniu prawa jazdy następuje na wniosek organu właściwego dłużnika skierowanego do starosty, gdy:

- ustanie przyczyna zatrzymania prawa jazdy, oraz dłużnik alimentacyjny przez okres ostatnich 6 miesięcy wywiązywał się w każdym miesiącu ze zobowiązań alimentacyjnych w kwocie nie niższej niż 50% kwoty bieżąco ustalonych alimentów lub
- nastąpi utrata statusu dłużnika alimentacyjnego.

W gminie Opoczno w 2020 r. liczba dłużników, którzy zalegali ze zobowiązaniami alimentacyjnymi wyniosła **391** dłużników, w tym **49** dłużników posiada zadłużenie z tytułu funduszu alimentacyjnego na rzecz innej gminy. Burmistrz w tym zakresie jest jedynie organem właściwym dłużnika.

W 2020 r. organ właściwy tj. Burmistrz Opoczna wydał **7 decyzji** w sprawie uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych. Taką decyzję wydaje się tylko raz, jeżeli dłużnik uniemożliwi przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego. W przypadku kolejnego wniosku od organu właściwego wierzyciela decyzja zachowuje swoją ważność o ile dłużnik dalej uniemożliwia przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego.

Jednocześnie złożono **5** wniosków o ściganie za przestępstwo uporczywego uchylania się od zobowiązań alimentacyjnych.

W 2020 r. wysłano **85** wniosków do Komornika Sądowego w celu przyłączenia się do postępowania egzekucyjnego. Należności przypadające od dłużnika alimentacyjnego z tytułu świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego podlegają ściągnięciu wraz z odsetkami w drodze egzekucji sądowej na podstawie przepisów o egzekucji świadczeń alimentacyjnych, z uwzględnieniem przepisów niniejszej ustawy.

Suma zaległych alimentów wraz z odsetkami na 31.12.2020 r. wynosiła - **12 188 725,11 zł** w tym:

- 1) z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego **8 174 731,28 zł**,
- 2) z tytułu zaliczek alimentacyjnych **1 098 616,91 zł**,
- 3) odsetki **2 915 376,92 zł**.

Dłużnicy alimentacyjni w 2020 r. dokonali zwrotu należności w kwocie – 497 915,92 zł.

Najniższa zaległość na rzecz funduszu alimentacyjnego na dzień 31.12.2020 r. wynosiła **12,61 zł**.

Rekordowa zaległość na rzecz funduszu alimentacyjnego na dzień 31.12.2020 r. wynosiła **132 995,06 zł**.

W przypadku 14 dłużników alimentacyjnych zaległość na rzecz funduszu nie przekracza trzykrotności miesięcznej kwoty zasądzonych alimentów.

W okresie od 1.01.2020 do 31.12.2020 r. wydano 177 decyzji w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego w tym 9 decyzji odmownych. W tym okresie wydano 8 decyzji orzekających zwrot nienależnie pobranych świadczeń.

Dział Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych zajmuje się również wydawaniem zaświadczeń na żądanie strony w sprawach będących w zakresie kompetencji działu.

Liczba złożonych wniosków w 2020 r. - 2 327 wniosków.

Liczba wydanych zaświadczeń w 2020 r. – 2 327 zaświadczeń.

4. Program „Czyste Powietrze”

Program „Czyste Powietrze” – ogólnopolski program wsparcia finansowego na wymianę źródeł ciepła. Zadanie realizowane w oparciu o następujące przepisy:

- Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 2 października 2020 r. w sprawie określenia wzoru żądania wydania zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego osoby fizycznej oraz wzoru tego zaświadczenia,
- na podstawie art. 411 ust. 10g ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2020 r. poz. 1219, z późn. zm.) wójt, burmistrz lub prezydent miasta może, w formie pisemnej upoważnić swojego zastępcę, pracownika urzędu gminy albo kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz. U. poz. 1818) - dyrektora centrum usług społecznych lub kierownika innej jednostki organizacyjnej gminy, a także inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej, dyrektora centrum usług społecznych lub innej jednostki organizacyjnej gminy do prowadzenia postępowań w sprawach, o których mowa w ust. 10g, w tym do wydawania w tych sprawach zaświadczeń.

Osoba fizyczna, która zamierza złożyć wniosek o przyznanie dofinansowania z Narodowego Funduszu lub wojewódzkiego funduszu, może złożyć żądanie wydania zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka jej gospodarstwa domowego.

Do ustalania wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu, z gospodarstwa rolnego stosuje się przepisy art. 5 ust. 8-9 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

W zaświadczeniu, o którym mowa, podaje się wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego osoby fizycznej oraz wskazuje się czy dochód ten dotyczy członka gospodarstwa domowego jednoosobowego, czy gospodarstwa domowego wieloosobowego.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opocznie wystawił w okresie od 1.11.2020 r. do 31.12.2020 r. **17 zaświadczeń** o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego w roku 2019.

Organ realizuje dodatkowe zadania wprowadzone ustawą z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz. U. z 2020 r. poz. 374, z późn. zm.).

Zgodnie z art. 15h ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 2 marca 2020 r., z przyczyn związanych z przeciwdziałaniem COVID-19, orzeczenie o niepełnosprawności albo orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, wydane na czas określony na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, którego ważność upływa w terminie od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, zachowuje ważność do upływu 60 dnia od dnia odwołania stanu zagrożenia

epidemicznego lub stanu epidemii, jednak nie dłużej niż do dnia wydania nowego orzeczenia o niepełnosprawności albo orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

5. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników

Pracownicy Działu Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych w celu podnoszenia swoich kwalifikacji zawodowych w roku 2020, skorzystali z następujących szkoleń, konferencji i kursów:

- 1) „Świadczenia rodzinne i Świadczenia wychowawcze 500+ - tarcze antykryzysowe Covid”,
- 2) „Procedura postępowania wobec dłużnika alimentacyjnego”,
- 3) Kodeks Postępowania Administracyjnego,
- 4) „Koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego”.

VI. Opis i analiza zadań realizowanych w zakresie Świadczeń Wychowawczych, Świadczenia „Dobry Start”, Dodatku Mieszkaniowego, Dodatku Energetycznego i Karty Dużej Rodziny

W październiku 2020 r. nastąpiła zmiana działu z Dział Świadczeń Wychowawczych i Programu Dobry Start na Dział Świadczeń Wspomagających Rodzinę, a co za tym idzie zostały włączone do działu dodatki mieszkaniowe, energetyczne i Karta Dużej Rodziny.

1. Świadczenia wychowawcze

Od 1 kwietnia 2016 r. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opocznie realizuje ustawę o pomocy państwa w wychowaniu dzieci tzw. 500+. Zadania z zakresu świadczeń wychowawczych realizowane są w oparciu o następujące przepisy wykonawcze:

- Ustawę z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2407),
- Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 czerwca 2019 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczenia wychowawczego oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach niezbędnych do ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1177).

Celem ustawy o świadczeniach wychowawczych jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Świadczenie to przysługuje matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka, w wysokości 500,00 zł miesięcznie.

Zgodnie ze zmianami wprowadzonymi w Programie „Rodzina 500+”, od 1 lipca 2019 roku świadczenie wychowawcze przysługuje na każde dziecko do ukończenia 18. roku życia, bez

względu na dochód osiągniany przez rodzinę.

W przypadku pozytywnej weryfikacji prawa do świadczenia organ właściwy nie wydawał w tej sprawie decyzji, jedynie przekazywał informację stronie o przyznaniu świadczenia. Decyzje w tym zakresie wydawano tylko i wyłącznie w przypadku odmowy przyznania świadczenia.

W 2020 roku do Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Opocznie wpłynęły **443 wnioski o przyznanie świadczenia 500+**, z czego w formie elektronicznej 309 wniosków, tj. ok 70%. 328 wniosków zostało załatwione pozytywnie. 17 wniosków zostało przekazane według właściwości, 98 wniosków zamknięto bez nadania biegu, zakończone umorzeniem ze względu na złożenie wniosku na okres zasiłkowy 2019/2021, pomimo pobierania już świadczenia na wnioskowane dzieci. Wydano 646 informacji przyznających świadczenia dla 4 918 rodzin. Wydano 27 decyzji odmownych w sprawie świadczenia wychowawczego. **Łącznie świadczenie wypłacono dla 7 546 dzieci.**

W roku 2020 r. wypłacono łącznie 72 590 świadczeń wychowawczych, na łączną kwotę 36 554 675,00 zł. Koszty obsługi tego zadania wyniosły **269 744,71 zł.** W 2020 r. łączny koszt realizacji zadania z zakresu świadczeń wychowawczych wyniósł **36 824 419,71 zł.**

W 2020 r. wydano **15 decyzji orzekających zwrot nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych.** Kwota odzyskanych świadczeń wyniosła **21 606,48 zł.** W 2020 r. wydano 84 decyzje w zakresie koordynacji świadczeń wychowawczych.

2. Świadczenie „Dobry Start”

Świadczenie „Dobry Start” jest zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej. Program jest realizowany w oparciu o następujące akty wykonawcze:

- Uchwała Nr 80 Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie ustanowienia rządowego programu „Dobry Start” (Dz. U. z 2018 r. poz.514);
- Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry Start” (Dz. U. z 2018 r. poz. 1061);
- Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 lipca 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” (Dz. U. z 2019 r. poz. 1343).

Świadczenie „Dobry Start” przysługuje raz w roku na rozpoczynające rok szkolny dzieci do ukończenia 20 roku życia. Dzieci niepełnosprawne uczące się w szkole otrzymują je do ukończenia przez nie 24 roku życia. Świadczenie dobry start przysługuje wyłącznie dzieciom uczącym się w szkole, a szkoła w rozumieniu przepisów rozporządzenia oznacza „szkołę podstawową, szkołę ponadpodstawową, klasy dotychczasowej szkoły ponadgimnazjalnej prowadzone w szkole ponadpodstawowej, szkołę artystyczną, w której jest realizowany obowiązek szkolny lub nauki, a także młodzieżowy ośrodek socjoterapii, specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, specjalny ośrodek wychowawczy, ośrodek rewalidacyjno-wychowawczy”. Od sierpnia 2019 r. rozszerzono krąg osób uprawnionych do świadczenia o uczniów szkół dla dorosłych i policealnych.

Program nie przysługuje na dzieci uczące się w przedszkolu oraz realizujące roczne przygotowanie szkolne (tzw. „zerówka”) prowadzonej w szkole. Program nie obejmuje także studentów.

W przypadku dziecka biorącego udział w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych, świadczenie dobry start przysługuje nie wcześniej niż od roku kalendarzowego, w którym dziecko kończy 7 rok życia.

Świadczenie „Dobry Start” przysługuje osobom w wysokości 300 zł.

W 2020 r. do ośrodka wpłynęło **2 905 wniosków** o ustalenie prawa do świadczenia „Dobry Start”, w tym 2 092 drogą elektroniczną co stanowi około 72 % wszystkich wniosków. W przypadku pozytywnej weryfikacji prawa do świadczenia organ właściwy nie wydawał w tej sprawie decyzji, jedynie przekazywał informację stronie o przyznaniu świadczenia. Decyzje w tym zakresie wydawano tylko i wyłącznie w przypadku odmowy przyznania świadczenia. 2 879 wniosków zostało załatwionych pozytywnie. Wydano 12 decyzji odmownych. **Do programu w roku 2020 r. zakwalifikowało się 4 200 dzieci z terenu gminy Opoczno. Łączna kwota wypłaconych świadczeń wyniosła 1 260 300,00 zł.** Koszty obsługi tego zadania wyniosły 38 122,72 zł. Łączny koszt realizacji programu „Dobry Start” w 2020 r. wyniósł 1 298 422,72 zł.

W 2020 r. roku wydano 1 decyzję orzekającą zwrot nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych. Łączna kwota odzyskanych świadczeń wyniosła 300,00 zł.

3. Przyznawanie dodatków mieszkaniowych

Od października 2019 roku, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opocznie realizuje również zadania przyznawania dodatku mieszkaniowego oraz zryczałtowanego dodatku energetycznego dla odbiorców wrażliwych energii elektrycznej. Jest to świadczenie pieniężne wypłacane przez gminę dla osób, które nie są w stanie pokryć kosztów związanych z utrzymaniem lokalu mieszkalnego. Dodatki mieszkaniowe przyznawane są na podstawie art.7 ust.1a ustawy o dodatkach mieszkaniowych z dnia 21 czerwca 2001 r. (Dz.U. z 2019 r. poz. 2133). Zadanie zostało przekazane drogą Uchwały Rady Miejskiej w Opocznie z dnia 26 sierpnia 2019 r.

Dodatek mieszkaniowy przysługuje:

- najemcom oraz podnajemcom lokali mieszkalnych,
- osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych, do których przysługuje im spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego,
- osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych znajdujących się w budynkach stanowiących ich własność i właścicielom samodzielnych lokali mieszkalnych,
- innym osobom mającym tytuł prawny do zajmowanego lokalu mieszkalnego i ponoszącym wydatki związane z jego zajmowaniem,
- osobom zajmującym lokal mieszkalny bez tytułu prawnego, oczekującym na przysługujący im lokal zamienny albo socjalny.

Poza posiadaniem jednego z wyżej wymienionych tytułów, aby otrzymać dodatek mieszkaniowy, należy posiadać odpowiedni dochód. Dochód na osobę w gospodarstwie domowym w okresie 3 miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku nie może być większy niż:

- 175% kwoty najniższej emerytury w gospodarstwie jednoosobowym,
- 125% kwoty najniższej emerytury w gospodarstwie wieloosobowym.

Średni dochód na miesiąc oblicza się dzieląc dochód gospodarstwa domowego przez 3 (liczba miesięcy) i przez liczbę osób w gospodarstwie domowym. Dochód stanowią wszelkie przychody po odliczeniu kosztów ich uzyskania oraz po odliczeniu składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe oraz na ubezpieczenie chorobowe, o ile nie zostały zaliczone do kosztów uzyskania przychodu. Kolejną przesłanką, którą należy spełnić przy ubieganiu się o świadczenie, to powierzchnia użytkowa mieszkania, która nie może przekroczyć dopuszczalnej powierzchni normatywnej, tj.:

- dla 1 osoby – 35 m²
- dla 2 osób – 40 m²
- dla 3 osób – 45 m²
- dla 4 osób – 55 m²
- dla 5 osób – 65 m²
- dla 6 osób – 70 m²
- na każdą kolejną osobę – o 5 m² więcej.

Jeżeli w lokalu mieszka osoba niepełnosprawna, poruszająca się na wózku lub osoba niepełnosprawna, która z uwagi na swoją niepełnosprawność musi zamieszkiwać w oddzielnym pokoju, zwiększa się normatywną powierzchnię o 15 m². Konieczność zamieszkania w oddzielnym pokoju musi być potwierdzona w orzeczeniu o niepełnosprawności.

Dodatek mieszkaniowy przyznawany jest na okres 6 miesięcy. Wysokość świadczenia stanowi różnicę między wydatkami przypadającymi na normatywną powierzchnię zajmowanego lokalu a kwotą, która powinna opłacić osoba ubiegająca się o dodatek z własnych dochodów.

Liczba dodatków mieszkaniowych wypłaconych przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opocznie od 1 stycznia 2020 roku do 31 grudnia 2020 roku.

Miesiąc wypłaty dodatku mieszkaniowego	Liczba dodatków	Kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych w zł
Styczeń 2020 r.	53	10 698,16
Luty 2020 r.	67	13 526,21
Marzec 2020 r.	79	15 885,41
Kwiecień 2020 r.	93	18 767,04
Maj 2020 r.	92	17 662,19
Czerwiec 2020 r.	84	16 333,46
Lipiec 2020 r.	85	17 001,22
Sierpień 2020 r.	90	18 053,31
Wrzesień 2020 r.	93	18 481,79

Październik 2020 r.	98	19 233,68
Listopad 2020 r.	100	20 045,08
Grudzień 2020 r.	93	18 235,04
RAZEM	1 027	203 922,59

W ww. miesiącach wypłacony został ryczałt opałowy, który przysługuje najemcom lokali w zasobach komunalnych nie posiadających centralnego ogrzewania, centralnie ciepłej wody lub gazu bezprzewodowego.

Kwota wypłaconego ryczałtu - 5 491,68 zł.

Kwota wypłaconego dodatku mieszkaniowego - 203 922,59 zł.

Łączna kwota wypłat na dodatki mieszkaniowe wraz z ryczałtem opałowym - 209 414,27 zł.

4. Przyznawanie zryczałtowanego dodatku energetycznego

Od 2019 r, na mocy Uchwały NR X/114/2019 Rady Miejskiej w Opocznie z dnia 26 sierpnia 2019 r. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opocznie realizuje zadanie w postaci zryczałtowanego dodatku energetycznego na podstawie art. 5c ust.1-3, 5d i 5e ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – prawo energetyczne (Dz. U. z 2020 r. poz. 833 z późn. zm.).

Dodatek energetyczny przysługuje odbiorcy wrażliwemu energii elektrycznej. Jest to osoba, której przyznano dodatek mieszkaniowy w rozumieniu art. 2 ust.1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych, która jest stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym i zamieszkuje w miejscu dostarczania energii elektrycznej. Dodatek energetyczny przyznaje się w drodze decyzji, na wniosek odbiorcy wrażliwego energii elektrycznej.

Wysokość świadczenia uzależniona jest od liczby osób w gospodarstwie domowym. W styczniu, lutym, marcu i kwietniu 2020 r. zryczałtowany dodatek energetyczny przyznawany był w kwocie:

- 11,37 zł miesięcznie dla gospodarstwa domowego prowadzonego przez osobę samotną,
- 15,80 zł miesięcznie dla gospodarstwa domowego składającego się z 2 do 4 osób,
- 18,96 zł miesięcznie dla gospodarstwa składającego się z co najmniej 5 osób.

Natomiast od 1 maja 2020 r. do 30 kwietnia 2021 r. kwota dodatku wynosi:

- 10,94 zł miesięcznie dla gospodarstwa prowadzonego przez osobę samotną,
- 15,19 zł miesięcznie dla gospodarstwa domowego składającego się z 2 do 4 osób,
- 18,23 zł miesięcznie dla gospodarstwa domowego składającego się z co najmniej 5 osób.

Liczba dodatków energetycznych wypłaconych przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opocznie w w/w okresie:

- dla gospodarstwa domowego prowadzonego przez osobę samotną - 176 dodatków energetycznych na łączną kwotę – 1946,51 zł,

- dla gospodarstwa domowego składającego się z 2 do 4 osób – 190 dodatków energetycznych na łączną kwotę – 2913,55 zł,
- dla gospodarstwa domowego składającego się z co najmniej 5 osób – 72 dodatki energetycznych na łączną kwotę – 1314,77 zł.

W analizowanym okresie pomocą w formie zryczałtowanego dodatku energetycznego objęto 438 gospodarstw domowych i 787 osób na łączną kwotę 6 174,83 zł.

Dotacja otrzymana na ten cel z Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego to: 6 759,06 zł.
Dokonano zwrotu w kwocie 584,23 zł, z powodu niewykorzystanych środków na ww. cel.

5. Karta Dużej Rodziny

Karta Dużej Rodziny przysługuje rodzicom z przynajmniej trójką dzieci, niezależnie od dochodu. Karta jest wydawana bezpłatnie, każdemu członkowi rodziny. Rodzice mogą korzystać z karty dożywotnio, dzieci do 18 roku życia lub do ukończenia nauki, maksymalnie do osiągnięcia 25 lat. Osoby niepełnosprawne otrzymają kartę na czas trwania orzeczenia o niepełnosprawności.

Karta Dużej Rodziny oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień. Jej posiadacze będą mieli możliwość korzystania z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej czy transportowej na terenie całego kraju. Zniżki mogą oferować nie tylko instytucje publiczne, ale również przedsiębiorcy prywatni. Przystępując do programu zyskują prawo do posługiwania się znakiem: „Tu honorujemy Kartę Dużej Rodziny”.

Działając na podstawie ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz.U. z 2020 r. poz. 1348), w okresie od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r. zostały rozpatrzone:

- 1) wnioski o przyznanie KDR dla rodziny wielodzietnej - 57 wniosków: na łączną kwotę - 828,53 zł,
- 2) wnioski o przyznanie KDR dla seniora - 74 wnioski: na łączną kwotę - 407,33 zł,
- 3) wnioski o wydanie duplikatu KDR - 5 wniosków: na łączną kwotę - 7,20 zł,
- 4) wnioski o przedłużenie ważności KDR - 22 wnioski: na łączną kwotę - 62,92 zł,
- 5) wnioski o domówienie drugiego nośnika KDR - 8 wniosków: na łączną kwotę - 11,52 zł,
- 6) wnioski dla nowego członka rodziny wielodzietnej - 4 wnioski: na łączną kwotę - 11,44 zł.

W omawianym wyżej okresie wydano **170 Kart Dużej Rodziny** na łączną kwotę obsługi **1 328,94 zł.**

Komunikat w sprawie wysokości opłaty za wydanie duplikatu Karty Dużej Rodziny oraz wysokości kosztów gminy związanych z przyznaniem tej Karty oraz wydaniem jej duplikatu z ustawy o Karcie Dużej Rodziny wynoszą:

- 14,21 zł za jedną rodzinę wielodzietną,
- 5,58 zł za jedną rodzinę wielodzietną w gminie w przypadku gdy Karta przyznawana jest wyłącznie rodzicom/małżonkom rodziców,

- 2,86 zł za przyznanie Karty, gdy po przyznaniu Kart członkom rodziny wielodzietnej nastąpiła zmiana w liczbie członków rodziny wielodzietnej skutkująca koniecznością przyznania kolejnej Karty,
- 1,44 zł za wydanie duplikatu Karty (w przypadku zgubienia, kradzieży bądź gdy Karta w inny sposób zostaje utracona),
- 1,44 zł za „domówienie” drugiego rodzaju nośnika Karty Dużej Rodziny (udostępnienie karty elektronicznej w przypadku gdy członkowi rodziny wielodzietnej, na jego wniosek, wydana już została karta tradycyjna albo wydania karty tradycyjnej w przypadku gdy członkowi rodziny wielodzietnej, na jego wniosek, udostępniona już została karta elektroniczna).

Wysokość opłaty za wydanie duplikatu Karty Dużej Rodziny wynosi od 1 marca 2020 r. 9,78 zł, natomiast wysokość opłaty za domówienie drugiej formy Karty wynosi 9,21 zł (kwota ta nie podlega waloryzacji).

Podkreślić należy, że co do zasady Karta przyznawana jest bezpłatnie. Oznacza to, że w sytuacji, gdy wniosek dotyczy np. przyznania Karty Dużej Rodziny dla członka rodziny wielodzietnej, który był już jej posiadaczem (przedłużenie ważności Karty, zmiana danych na Karcie), nie jest istotne, czy poprzednia Karta była w jednej, czy w obu formach – wnioskując o nową Kartę wnioskodawca nie jest związany tym, jaką formę miała jego poprzednia Karta – nie ponosi zatem opłaty za taki wniosek.

W przypadku wnioskowania o duplikat Karty, wnioskodawca ponosi jedynie opłatę za duplikat – może zamówić go w obu formach, niezależnie, czy utracona Karta była tylko w formie tradycyjnej, czy także w elektronicznej.

6. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników

Pracownicy Działu Świadczeń Wspomagających Rodzinę w celu podnoszenia swoich kwalifikacji zawodowych w roku 2020, skorzystali z następujących szkoleń, konferencji i kursów:

- 1) „Świadczenia rodzinne i Świadczenia wychowawcze 500 Plus -tarcze antykryzysowe Covid”,
- 2) Kodeks Postępowania Administracyjnego,
- 3) „Dodatki mieszkaniowe”,
- 4) „Koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego”,
- 5) „Świadczenie wychowawcze”.

VII. Informacja finansowo-księgową z wykonania zadań własnych i zleconych za 2020 r.

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opocznie w 2020 r. realizował wydatki w ramach następujących działów:

Dział	Rozdział	Charakterystyka	Wydatek poniesiony w 2020 r.	Finansowanie zewnętrzne	Finansowanie przez Gminę
851	85195	Ochrona zdrowia – pozostała działalność: Pomoc w tym rozdziale jest realizowana dla osób nie posiadających ubezpieczenia zdrowotnego	1 020,00	1 020,00	0,00
852	85205	Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	117 941,98	0,00	117 941,98
	85213	Składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej.	84 071,35	84 071,35	0,00
	85214	Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne	799 960,97	479 273,27	320 687,70
	85215	Dodatki mieszkaniowe i energetyczne	215 589,10	6 174,83	209 414,27
	85216	Zasiłki stałe	998 331,07	998 331,07	0,00
	85219	Utrzymanie Ośrodka Pomocy Społecznej	3 578 662,37	577 717,42	3 000 944,85
	85228	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze.	350 069,62	0,00	350 069,62
	85230	Wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu na lata 2019-2023”	852 984,55	582 674,95	270 309,60
854	85415	Stypendia i pomoc materialna dla uczniów	107 977,38	86 381,90	21 595,48
855	85501	Świadczenia wychowawcze „Rodzina 500+”	36 824 419,71	36 824 419,71	0,00
	85502	Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego.	11 809 886,59	11 720 409,88	97 722,71
	85503	Karta Dużej Rodziny	1 345,00	1 345,00	0,00
	85504	Wspieranie rodziny	1 500 176,92	1 303 522,72	196 654,20
	85508	Rodziny zastępcze	323 125,45	0,00	323 125,45
	85513	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	104 046,01	0,00	104 046,01
Ogółem			57 669 608,07	52 665 342,10	5 012 511,87

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opocznie w 2020 r. realizował następujące projekty - wydatki w ramach działów:

Dział	Rozdział	Charakterystyka	Wydatki projekt [zł]	Finansowanie zewnętrzne [zł]	Wkład własny [zł]
855	85504	Projekt „W Rodzinie Siła” realizacja projektu konkursowego działanie 9.2.1 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020	375 325,04	308 125,04	67 200,00
Ogółem			375 325,04	308 125,04	67 200,00

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opocznie w 2020 r. wykonał dochody w następujący sposób:

Rozdział	Charakterystyka	Dochody wykonane (zł)
85214	Paragraf 094 – dochody z tytułu zwrotu zasiłków okresowych	500,00
85214	Paragraf 097 – dochody z tytułu wpłat za pobyt w schronisku	48 076,38
85216	Paragraf 094 – dochody z tytułu zwrotu zasiłków stałych	4 836,01
85219	Paragraf 092 – dochody z tytułu odsetek bankowych	2 975,00
85219	Paragraf 097 – dochody z tytułu składek ZUS i podatku dochodowego	870,59
85228	Paragraf 083 – dochody z tytułu wpłat za usługi opiekuńcze	76 236,40
85501	Paragraf 092 – dochody z tytułu odsetek od nienależnie pobranych świadczeń	1 696,88
85501	Paragraf 094 – dochody z tytułu zwrotu świadczeń wychowawczych	21 606,48
85502	Paragraf 064 – dochody z tytułu kosztów upomnienia	81,20
85502	Paragraf 092 – dochody z tytułu odsetek od Funduszu alimentacyjnego i nienależnie pobranych świadczeń	2 001,73
85502	Paragraf 094 – dochody z tytułu zwrotu świadczeń rodzinnych	47 779,70
85504	Paragraf 097 – dochody z tytułu refundacji płac w projekcie	3 950,30
Ogółem		210 610,67

Wydatków dokonano w następujących działach:

1. Rozdział 85195 – ochrona zdrowia – pozostała działalność

Pomoc w tym rozdziale jest realizowana dla osób nie posiadających ubezpieczenia zdrowotnego na podstawie art. 2, art. 7 ust. 2 i 3 oraz art.54 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1510). W 2020 r. w Miejsko–Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Opocznie wydano 45 decyzji administracyjnych w tym zakresie. Decyzje te są wydawane na okres 90 dni od daty

złożenia wniosku. Plan wydatków na koszty związane z przyznaniem świadczenia na 2020 r. to kwota 1 020,00 zł, wydatki w tym rozdziale zostały poniesione w kwocie 1 020,00 zł z przeznaczeniem na zakup artykułów biurowych, co stanowi 100% wykonania planu.

2. Rozdział 85205 – zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Plan – 131 030,00 zł, wykonano 117 941,98 zł, czyli 90,01 % planu.

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oparte jest na realizacji procedury „Niebieskie Karty” (Rozporządzenie R. M. z 13.09.2011 r.), jaką w 2020 roku założono w 59 rodzinach.

Przemoc domową należy zaliczyć do działań o dużej szkodliwości społecznej, by skutecznie ją wykrywać i zwalczać, należy objąć pokrzywdzone rodziny szeroką i kompleksową pomocą wielu służb. W takim zamyśle na mocy ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieskie Karty” z 13 września 2011 r., na terenie Miasta i Gminy Opoczno działa Zespół Interdyscyplinarny, w skład którego wchodzi 15 przedstawicieli z 11 instytucji.

Przedstawiciele w/w instytucji w 2020 r., wszczęli procedurę „Niebieskie Karty” w 59 rodzinach. Obecnie do pracy z rodzinami dotkniętymi przemocą domową oddelegowanych jest 2 pracowników socjalnych. W celu swobodnego kontaktu z rodziną i konieczności dostosowania się do funkcjonowania rodzin, osoby te pracują w zadaniowym czasie pracy, tj. z możliwością pracy po południu lub w dni wolne.

Poniesione wydatki, to głównie wydatki związane z zatrudnieniem pracowników.

Wydatki przedstawiają się następująco:

Lp.	Wyszczególnienie	Plan na 2020 r. (zł)	Wykonanie za 2020 r. (zł)
1.	Wydatki w ramach BHP § 3020	1 400,00	1 161,88
2	Płace dla pracowników, nagrody jubileuszowe § 4010	91 735,00	86 424,20
3	Dodatkowe wynagrodzenie za 2020 r. § 4040	6 254,00	6 253,97
4.	Składki ZUS § 4110 na ubezpieczenia społeczne	14 640,00	14 639,19
5.	Składki na Fundusz Pracy § 4120	2 400,00	2 270,59
6.	Wynagrodzenia bezosobowe § 4170	0,00	0,00
7.	Zakup materiałów i wyposażenia § 4210	5 800,00	1 226,78
8.	Zakup artykułów spożywczych § 4220	0,00	0,00
9.	Opłaty za energię elektryczną § 4260	1 100,00	1 028,98
10.	Zakup usług zdrowotnych § 4280	0,00	0,00
11.	Zakup usług pozostałych § 4300	3 000,00	496,00
12.	Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych § 4360	100,00	53,59
13.	Delegacje służbowe § 4410	700,00	486,28
14.	Odpis na ZFŚS § 4440	3 101,00	3 100,52
15.	Szkolenia pracowników § 4700	800,00	800,00
RAZEM		131 030,00	117 941,98

3. Rozdział 85213 – składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej

Plan w tym rozdziale to kwota 86 880,00 zł, z przeznaczeniem na realizację zadań własnych z dofinansowania na opłacenie składek .

W 2020 roku realizując zadania własne - opłacono świadczeń/składek na kwotę 84 071,35 zł, dla 137 osób pobierających zasiłek stały, co stanowi 96,77 %.

Zadania własne zrealizowano w 96,77 %, co uczyniło kwotę 84 071,35 zł. Zadanie to finansowane było dotacją z budżetu państwa.

4. Rozdział 85214 – zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe

Ogólny plan tego rozdziału to kwota 893 134,00 zł. Zadanie to realizuje Miejsko–Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opocznie. Plan zadań został wykonany w 89,57 % planu rocznego.

Ze środków własnych gminy wydatkowano na zadania realizowane przez Miejsko–Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej 320 687,70 zł, tj. 79,60 %.

1. Zasiłki celowe - kwota udzielonej pomocy w 2020 r. to 140 462,67 zł (liczba osób 244, wydano 636 świadczeń, średnia kwota udzielonej pomocy to 220,85 zł).
2. Wydatki związane z Covid-19, to kwota 4 055,03 zł.
3. Pokrycie kosztów pobytu w schroniskach dla bezdomnych, to kwota 176 170,00 zł.
4. Z dofinansowania zadań własnych (dotacja celowa) plan na zasiłki okresowe to 490 254,00 zł, wydatkowano środki w kwocie 479 273,27 zł tj. w 97,76 %, udzielając pomocy w formie zasiłków okresowych z powodu długotrwałego bezrobocia, choroby, niepełnosprawności i niskich dochodów dla 225 osób, tj. 146 świadczeń.

Przeciętna kwota zasiłku okresowego wynosiła 418,21 zł.

5. Rozdział 85215 – dodatki mieszkaniowe i energetyczne

Plan na wydatki energetyczne w 2020 r. to kwota 6 759,00 zł. Wykorzystano 6 174,83 zł, tj. 91,36 %.

Plan na wydatki mieszkaniowe w 2020 r. to kwota 210 034,00 zł. Wykorzystano 209 414,27 zł, tj. 99,70%.

6. Rozdział 85216 – zasiłki stałe

Plan na wypłatę zasiłków stałych to kwota – 1 026 523,00 zł, który zrealizowano w wysokości 998 331,07 zł, tj. 97,25 %.

Udzielono pomocy w formie zasiłków stałych z tytułu inwalidztwa lub osiągnięcia wieku emerytalnego (60 lat kobieta i 65 lat mężczyzna) nie posiadających żadnego źródła dochodu dla 180 osób, tj. 1 827 świadczeń na ogólną kwotę 998 331,07 zł. Przeciętny zasiłek wyniósł 546,43 zł.

7. Rozdział 85219 – utrzymanie Ośrodka Pomocy Społecznej

Plan wydatków tego rozdziału na 2020 r. wynosił 3 673 953,00 zł, w tym z dotacji na realizację zadań własnych plan - 3 186 131,00 zł oraz plan na realizację dofinansowania na zadania własne to 576 040,00 zł wykonany w 100%, natomiast na wynagrodzenie opiekuna w 2020 r. plan to kwota 1 782,00 zł, wykorzystano 1 677,42 zł, co stanowi 94,13% planu.

W 2020 roku realizując zadania Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opocznie poniósł wydatki związane z utrzymaniem i obsługą jednostki, które przedstawiają się następująco:

Lp.	Wyszczególnienie §§ wydatków	OGÓLEM za 2020 r. (zł)	W tym z dotacji na realizację zadań własnych (zł)
1.	Wydatki w ramach BHP § 3020	17 720,88	0,00
2.	Płace dla pracowników § 4010	1 770 940,97	501 038,92
3.	Dodatkowe wynagrodzenie roczne za 2020 r. § 4040	146 187,53	0,00
4.	Składki ZUS § 4110	254 922,75	67 826,83
5.	Składki na Fundusz Pracy § 4120	34 669,45	7 174,25
6.	Wynagrodzenia bezosobowe § 4170	21 022,80	0,00
7.	Materiały i wyposażenie § 4210	119 263,00	0,00
8.	Opłaty za energię elektryczną, ciepłą, wodę § 4260	45 020,18	0,00
9.	Usługi remontowe § 4270	3 546,71	0,00
10.	Zakup usług zdrowotnych § 4280	2 234,00	0,00
11.	Zakup usług pozostałych § 4300	97 190,95	0,00
12.	Opłaty z tytułu usług telekomunikacyjnych § 4360	4 007,03	0,00
13.	Opłaty za czynsz za budynek § 4400	12 420,00	0,00
14.	Delegacje służbowe, ryczałty samochodowe § 4410	9 085,87	0,00
15.	Odpis na ZFŚS § 4440	75 515,00	0,00
16.	Podatek od nieruchomości § 4480	3 601,00	0,00
17.	Szkolenia pracowników § 4700	19 162,05	0,00
18.	Różne opłaty i składki § 4430	20,00	0,00
19.	Inwestycje jednostek budżetowych § 6050	172 373,50	0,00
20.	Wydatki na zakup inwestycji jedn. budżet. § 6060	191 591,28	0,00
21.	Wynagrodzenie opiekuna prawnego	1 677,42	0,00
22.	Koszty postępowania sądowego i prokurator. § 4610	450,00	0,00
	Razem	3 002 622,37	576 040,00

8. Rozdział 85228 – usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze

Plan ogółem w tym rozdziale na 2020 r. wynosił 366 560,70 zł, został on zrealizowany w kwocie 350 069,62 zł, tj. 95,50 %.

Usługi opiekuńcze świadczone były z zadań własnych dla osób starszych, niepełnosprawnych, przewlekle chorych, którzy we własnym zakresie nie mogli sprostać czynnościom dnia codziennego.

Z tej formy pomocy korzystało 95 podopiecznych, koszt 205 247,90 zł.

Wydatki na tę działalność za rok bieżący przedstawiają się następująco w §§:

Lp.	Wyszczególnienie wydatków wg §§	Plan na 2020 r. OGÓLEM (zł)	Wydatki za 2020 r. OGÓLEM (zł)
1.	Wydatki w ramach BHP § 3020	7 000,00	5 939,42
2.	Płace dla pracowników § 4010	254 518,00	252 992,64
3.	Dodatkowe wynagrodzenie roczne § 4040	15 200,00	15 176,26
4.	Składki ZUS § 4110	46 800,00	45 919,21
5.	Składki Fundusz Pracy § 4120	4 400,00	3 853,28
6.	Materiały i wyposażenie § 4210	8 818,00	1 949,45
7.	Zakup usług zdrowotnych § 4280	1 000,00	769,00
8.	Zakup usług pozostałych § 4300	1 337,70	0,00
9.	Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych § 4360	0,00	0,00
10.	Delegacje służbowe § 4410	13 500,00	9 483,36
11.	Odpis na ZFŚS § 4440	12 487,00	12 487,00
12.	Szkolenie pracowników § 4700	1 500,00	1 500,00
	RAZEM	366 560,70	350 069,62

9. Rozdział 85230 – wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu na lata 2019-2023”

Plan, to kwota 1 249 971,00 zł, w tym środki z budżetu gminy 420 000,00 zł i z rezerwy celowej budżetu państwa – 829 971,00 zł.

Ogółem w 2020 roku wykorzystano środki w wysokości 852 984,55 zł, czyli 68,24 % .

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opocznie w ramach zaplanowanych środków w tym rozdziale realizuje zadania z zakresu dożywiania w szkołach. W 2020 r. z tej formy wsparcia skorzystało 323 uczniów, w tym z terenów wiejskich 140 uczniów oraz 30 uczniów w ramach programu osłonowego.

Wydatki na dożywianie uczniów poniesiono w §§:

- 3110 – 150 506,70 zł na posiłki (w tym 8 404,40 program osłonowy),
- 4300 – 36 525,31 zł na dowóz posiłków do szkół.

Ogółem – 187 032,01 zł.

Średni koszt posiłku-wsadu wyniósł 3,00 zł, całego posiłku 8,00 zł (bez kosztów dowozu). Od listopada koszt wsadu 4,00 zł, całego posiłku 9,00 zł.

Akcją dożywiania zostali objęci uczniowie ze szkół podstawowych, gimnazjów i ponadgimnazjalnych z terenu Miasta i Gminy Opoczno.

W ramach realizacji programu w okresie sprawozdawczym udzielono pomocy również w formie:

- posiłków (obiadów dwudaniowych) dla osób starszych, niepełnosprawnych, bezdomnych bez źródła dochodu lub którym kryterium dochodowe nie przekroczyło

150% - na kwotę 301 990,00 zł, średnio miesięcznie dla 90 osób wydano 23 230 posiłki, średni koszt posiłku wyniósł 3,00 zł (od listopada 4,00 zł),

- zasiłków celowych na pokrycie kosztów dożywiania dzieci w przedszkolach - na kwotę 258,80 zł dla 3 dzieci, tj. 3 świadczenia, średni koszt to 54,33 zł,
- zasiłków celowych na zakup żywności - na kwotę 363 962,54 zł, dla 423 rodzin tj. 1 693 świadczeń, średni koszt zasiłku wyniósł 214,98 zł,
- pomoc rzeczową w formie paczek żywnościowych - na kwotę 16 849,74 zł, dla 131 rodzin, tj. (paczek żywnościowych dla dorosłych i dzieci).

Ogółem koszt Rządowego Programu „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania” to kwota 852 984,55 zł.

10. Rozdział 85501 – świadczenia wychowawcze „Rodzina 500+”

Plan 36 865 276,00 zł, wykonano 36 824 419,71 zł, co stanowi 99,89%.

- I. Wydatki na świadczenia wychowawcze - plan zakładał kwotę 36 567 791,00 zł, zadanie wykonano w kwocie 36 554 674,68 zł, co stanowi 99,96 %, jako zadania zlecone. W 2020 r. przyznano świadczenia dla 4 918 rodzin (łącznie świadczenia dla 7 546 dzieci) i wypłacono w okresie sprawozdawczym 72 590 świadczeń wychowawczych na kwotę 36 554 674,68 zł.
- II. Wydatki związane z obsługą świadczenia wychowawczego - plan zakładał kwotę 297 485,00 zł, wydatki wyniosły 269 745,03 zł, co stanowi 90,68 % w tym:
 - wynagrodzenia i pochodne – 250 027,00 zł,
 - wydatki bieżące - 47 458,00 zł.

Wydatków dokonano w następujących §§:

Lp.	Wyszczególnienie	Plan na 2020 r. (zł)	Wydatki za 2020 r. (zł)
1.	Świadczenie w ramach BHP § 3020	1 300,00	628,08
2.	Płace dla pracowników § 4010	183 342,00	177 774,15
3.	Dodatkowe wynagrodzenia roczne za 2020 rok § 4040	21 000,00	14 759,01
4.	Składki ZUS § 4110	39 800,00	32 682,83
5.	Wynagrodzenia bezosobowe § 4170	1 000,00	0,00
6.	Składki Fundusz Pracy § 4120	4 885,00	4 320,82
7.	Materiały i wyposażenie § 4210	8 000,00	5 000,00
8.	Zakup energii elektrycznej, ciepłej, wody § 4260	3000,00	2 540,27
9.	Zakup usług remontowych § 4270	1 000,00	516,60
10.	Zakup usług zdrowotnych § 4280	800,00	427,00
11.	Zakup usług pozostałych § 4300	18 500,00	17 430,27
12.	Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych § 4360	1.000,00	308,18
13.	Podróże służbowe pracowników § 4410	100,00	0,00
14.	Różne opłaty i składki § 4430	400,00	0,00
15.	Odpis na ZFŚS § 4440	12 358,00	12 357,82
16.	Szkolenia pracowników § 4700	1 000,00	1 000,00
	Ogółem	297 485,00	269 745,03

11. Rozdział 85502 – świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego

Plan w tym rozdziale ustalony został w wysokości 11 980 511,00 zł, w tym na realizację zadań zleconych 11 862 185,00 zł na podstawie pism z Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego. Łącznie wydatki zostały wykonane w kwocie 11 712 163,88 zł, co stanowi 98,74 % planu rocznego, w tym:

- na koszty obsługi: plan wynosił – 110 080,00 zł, wykonano 97 722,71 zł, tj. 88,77 %, jako zadania własne, są to wydatki związane z podejmowanymi działaniami wobec dłużników alimentacyjnych,
- na świadczenie z ustawy „Za życiem” – plan zakładał kwotę 8 246,00 zł, wykonano w 100,00 %, jako zadanie zlecone:
 - na świadczenie jednorazowe – plan to 8 000,00 zł, wykonano 8 000,00 zł, tj. w 100,00 %.
 - na koszty obsługi związane z realizacją w/w świadczenia plan to kwota – 246,00 zł, wykonano w 100,00 %.

W 2020 roku wydano na świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego i składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, jednorazowe świadczenie „Za życiem” kwotę 11 720 409,88 zł, w tym na :

- świadczenia § 3110 kwotę 10 908 006,73 zł,
- składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe podopiecznych § 4110 kwotę 527 612,19 zł.

Dokonano wydatków na świadczenia wg niżej wymienionych rodzajów świadczeń:

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość uregulowanych zobowiązań, wykazanych w bilansie na koniec roku ubiegłego	Realizacja świadczeń za 2020 r.		
			Liczba osób	Liczba świadczeń	Kwota wypłaconych świadczeń (zł)
1.	Zasiłek rodzinny (a +b+ c), z tego:	0,00	2 182	20 955	2 583 834,77
	a) zasiłek rodzinny na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia	0,00	X	5 990	585 473,00
	b) zasiłek rodzinny na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia	0,00	X	13 637	1 810 974,64
	c) zasiłek rodzinny na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia	0,00	X	1 328	187 387,13
2.	Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	0,00	131	1 061	405 213,00
3.	Dodatek z tytułu urodzenia dziecka	0,00	102	145	95 787,00

4.	Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka	0,00	105	967	188 441,00
5.	Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka	0,00	145	1 583	165 434,00
6.	Dodatek z tyt. rozpoczęcie roku szkolnego	0,00	1 242	2 846	116 262,00
7.	Dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	0,00	226	1 856	121 679,00
8.	Dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	0,00	398	4 340	394 041,00
9.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	0,00	233	233	233 000,00
10.	Świadczenie rodzicielskie	0,00	113	800	728 801,02
11.	Zasiłek pielęgnacyjny	0,00	998	11 140	2 401 300,00
12.	Świadczenie pielęgnacyjne	0,00	129	1 334	2 455 400,36
13.	Specjalny zasiłek dla opiekunów	0,00	20	186	114 362,10
14.	Jednorazowe świadczenie „Za życiem”	0,00	2	0	8 000,00
15.	Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne § 4110	0,00	99	977	452 199,58
16.	Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe opłacone za osoby pobierające specjalny zasiłek opiekunów § 4110	0,00	19	129	19 216,52
17.	Zasiłek dla opiekuna	0,00	8	75	46 500
18.	Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe opłacone za osoby pobierające zasiłek dla opiekuna § 4110	0,00	6	33	4 738,02
19.	Świadczenie z funduszu alimentacyjnego	0,00	160	2 145	849 951,48
20.	Koszty obsługi ustawy o świadcz. rodzinnych – 3% otrzymanej dotacji pomniejszonej o świadcz. rodzicielskie i koszty obsługi	0,00	00	0	329 718,28
21.	Koszty obsługi ustawy o świadcz. rodzinnych – 30 zł od wydanej decyzji	0,00	0	0	2 190,00
22.	Koszty obsługi ustawy o wsparciu kobiet w ciąży „Za życiem”	0,00	0	0	246,00
23.	Koszty obsługi ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów	0,00	0	0	1 395,00
24.	Koszty obsługi ustawy o pomocy osobom uprawnionym do pobierania alimentów	0,00	0	0	2 699,75
	OGÓŁEM	0,00	6 318	50 805	11 720 409,88

Wydatki związane z obsługą Świadczeń Rodzinnych, Funduszem Alimentacyjnym, realizacją ustawy „Za życiem” wyniosły – 433 971,74 zł, w tym na wynagrodzenia i pochodne 334 671,71 zł oraz wydatki bieżące 99 300,00 zł.

Wydatki te przedstawiają się następująco:

Lp.	Wyszczególnienie	Wydatki za 2020 r. zad. zlecone (zł)	Wydatki za zad. własne (zł)	Razem (zł)
1.	Świadczenie w ramach BHP § 3020	500,00	314,86	814,86
2.	Płace dla pracowników § 4010	189 713,61	52 580,22	242 293,83
3.	Dodatkowe wynagrodzenie za 2020 r. § 4040	20 000,00	6 100,00	26 100,00
4.	Składki ZUS § 4110	51 458,07	9 273,99	60 732,06
5.	Składki na Fundusz Pracy § 4120	5 214,95	330,87	5 545,82
6.	Materiały i wyposażenie §4210	31 235,39	7 000,00	38 235,39
7.	Zakup energii elektrycznej, ciepłej, wody § 4260	1 975,94	2 524,77	4 500,71
9.	Zakup usług zdrowotnych § 4280	474,00	394,00	868,00
10.	Zakup usług pozostałych § 4300	27 248,68	15 000,00	22 248,68
11.	Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych § 4360	402,42	87,22	489,64
12.	Delegacje służbowe § 4410	50,20	0,00	50,20
13.	Różne opłaty i składki § 4430	0,00	166,78	166,78
14.	Odpis na ZFŚS § 4440	6 975,77	3 870,00	10 845,77
15.	Szkolenia pracowników § 4700	1 000,00	80,00	1 080,00
16.	Zakup usług remontowych § 4270	500,00	0,00	500,00
	Ogółem	336 249,03	97 722,71	433 971,74

12. Rozdział 85503 – Karta Dużej Rodziny

Na realizację tego zadania – zleconego zaplanowana została kwota 1 345,00 zł. Plan został zrealizowany w 100 %, tj. 1 345,00 zł.

W okresie sprawozdawczym wydano 170 Kart Dużej Rodziny, dla 5 osób wydano duplikaty KDR, wydano również 22 karty dla osób, które już były posiadaczami Kart Dużej Rodziny (przedłużenia).

Wydatki poniesiono w § 4210 – materiały i wyposażenie – 1 345,00 zł.

13. Rozdział 85504 – wspieranie rodziny

Plan w tym rozdziale ustalony został w wysokości 1 530 821,00 zł, w tym na realizację zadań zleconych 1 318 721,00 zł na podstawie pism z Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego. Łącznie wydatki zostały wykonane w kwocie 1 495 076,92 zł, tj. 97,67 % planu rocznego w tym:

- na rządowy program „Dobry Start” to 300,00 zł jednorazowego świadczenia dla rodzin na dziecko rozpoczynające rok szkolny na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30.05.2018 roku (Dz.U z dnia 1.06.2018 r. poz.1061 z późniejszymi zmianami).

Plan w wysokości – 1 318 721,00 zł wykonano w kwocie 1 298 422,72, tj. 98,46% planu rocznego, jako zadania zlecone.

To inwestycja w edukację polskich dzieci. Świadczenie „Dobry Start” finansowane jest ze środków budżetu państwa .

- w okresie sprawozdawczym na koszty związane z zatrudnieniem asystentów rodziny z zadań własnych. **Plan – 144 900,00 zł, wykonano 129 454,20 zł, tj. 89,34 %.**

Pomoc ta ma na celu, aby dzieci pozostały w rodzinach biologicznych bądź powrócili z rodzin zastępczych lub placówek opiekuńczo–wychowawczych.

Wydatków dokonano w następujących §§:

Lp.	Wydatki wg §§		Plan na 2020 r. ogółem (zł)	Wydatki za 2020 r.			Wydatki ogółem (zł)
				Wydatki zadania zlecone (zł)	Gminy ze środków własnych (zł)	Ze środków Gminy jako wkład własny do projektu „9” (zł)	
1.	Wydatki w ramach BHP § 3020		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.	Świadczenia społeczne § 3110	zlecone	1 276 648,00	1 260 300,00	0,00	0,00	1 260 300,00
3.	Płace dla pracowników § 4010		90 276,00	0,00	89 819,00	0,00	89 819,00
		zlecone	26 866,00	26 308,80	0,00	0,00	26 308,80
4.	Płace dla pracowników § 4019		56 099,00	0,00	0,00	56 099,00	56 099,00
5.	Dodatkowe wynagrodzenie roczne § 4040		7 200,00	0,00	7 200,00	0,00	7 200,00
6.	Składki ZUS § 4110		17 541,00	0,00	11 493,91	0,00	11 493,91
		zlecone	4 627,00	4 434,50	0,00	0,00	4 434,50
7.	Składki ZUS § 4119		9 727,00	0,00	0,00	9 727,00	9 727,00
8.	Składki Fundusz Pracy § 4120		2 632,00	0,00	2 209,86	0,00	2 209,86
		zlecone	657,00	424,54	0,00	0,00	424,54
9.	Składki Fundusz Pracy § 4129		1 374,00	0,00	0,00	1 374,00	1 374,00
10.	Materiały i wyposażenie § 4210		3 000,00	0,00	3 000,00	0,00	3 000,00
		zlecone	9 923,00	6 954,88	0,00	0,00	6 954,88
11.	Zakup usług zdrowotnych § 4280		2 000,00	0,00	423,00	0,00	423,00
12.	Zakup usług pozostałych § 4300		3000,00	0,00	1 215,86	0,00	1 215,86
13.	Opłaty z tytułu usług telekomunikacyjnych § 4360		500,00	0,00	0,00	0,00	0,00
14.	Delegacje służbowe § 4410		4 000,00	0,00	2 005,57	0,00	2 005,57
15.	Odpis na ZFŚS § 4440		7 751,00	0,00	7 751,00	0,00	7 751,00
16.	Szkolenie pracowników § 4700		7 000,00	0,00	4 336,00	0,00	4 336,00

RAZEM:	własne	212 100,00	0,00	129 454,20	67 200,00	196 654,20
	zlecone	1 318 721,00	1 298 422,72	0,00	0,00	1 298 422,72
OGÓŁEM		1 530 821,00	1 298 422,72	129 454,20	67 200,00	1 495 076,92

Plan wydatków na wkład własny „9” - 67 200,00 zł, wykonano – 67 200,00 zł, tj. 100 %. Kwotę 67 200,00 zł, wydatkowano w ramach realizacji projektu konkursowego, jako wkład własny ze środków własnych gminy współfinansując płace wraz z pochodnymi dwóch asystentów rodziny.

14. Rozdział 85508 – rodziny zastępcze

Plan na 2020 rok to kwota 323 220,00 zł, wykonano 323 125,45 zł, co stanowi 99,97 % z zadań własnych, z którego opłacono częściowo koszty utrzymania dzieci z Gminy Opoczno przebywające w rodzinach zastępczych, placówkach opiekuńczo-wychowawczych dla 38 dzieci z 29 rodzin na kwotę 323 125,45 zł.

15. Rozdział 85504 – projekt „W rodzinie siła” – realizacja projektu konkursowego działanie 9.2.1 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020

Plan na 2020 rok z EFS wynosił kwotę 404 170,37 zł, wykonano 308 125,04 zł, co stanowi 76,24 %.

W projekcie udział brało 95 rodzin z terenu Miasta i Gminy Opoczno zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Projekt miał na celu zwiększenie dostępu do usług społecznych, zwiększenie aktywności zawodowej i zmniejszenie bezrobocia w tych rodzinach. Pandemia Covid-19 spowolniła ten proces.

W ramach projektu jest zatrudnionych trzech asystentów rodziny oraz pedagog. Sprawowali pomoc rodzinom w opiece i wychowaniu dzieci objętych projektem, które miały problemy m.in. w prowadzeniu gospodarstwa domowego, oraz załatwianiu spraw społeczno-bytowych. Pomoc ta miała na celu pozostawienie dzieci w rodzinach biologicznych bądź umożliwienie powrotu z rodzin zastępczych lub placówek opiekuńczo-wychowawczych.

W 2020 roku poniesiono wydatki na wynagrodzenie i pochodne asystentów rodziny oraz pedagoga, realizację form wsparcia dla rodzin objętych projektem tj. na warsztaty i porady specjalistyczne oraz na wydatki trenerów z odpowiednimi kwalifikacjami zaangażowanych w realizację projektu.

Wydatków dokonano w następujących §§:

Lp.	Wyszczególnienie	Plan wydatków na 2020 r. (zł)	Wydatki zrealizowane w 2020 r. (zł)	% realizacji
1.	Wydatki w ramach BHP § 3027	2 686,00	1 453,00	54,10%
2.	Płace dla 3 asystentów rodziny, pedagoga i innych osób biorących udział przy realizacji projektu, jako dodatkowa praca § 4017	185 818,00	181 134,88	97,47%
3.	Dodatkowe wynagrodzenie roczne za 2020 r. dla asystentów rodziny i pedagoga zatrudnionych w ramach projektu § 4047	9 977,00	9 976,80	99,99%
4.	Składki ZUS od płac § 4117	34 887,00	29 693,86	85,13%
5.	Składki Fundusz Pracy § 4127	7 431,00	4 098,30	55,15%
6.	Wynagrodzenie-bezosobowe zatrudnionych-specjalistów na umowy cywilno-prawne § 4177	60 037,00	11 380,90	18,95%
7.	Materiały biurowe i zakup wyposażenia i innych materiałów § 4217	19 340,73	8 054,29	41,64%
8.	Zakup artykułów spożywczych § 4227	12 800,00	0,00	0,00
9.	Zakup usług zdrowotnych § 4287	1 000,00	0,00	0,00
10.	Zakup usług pozostałych § 4307	51 050,00	50 239,20	98,41%
11.	Opłaty z tyt. zakupu usług telefonicznych § 4367	2 400,00	986,82	41,11%
12.	Krajowe podróże służbowe § 4417 (ryczałty samochodowe)	9 026,64	3 506,10	38,84%
13.	Odpis na ZFŚS § 4447	6 325,00	6 325,00	100%
14.	Obsługa zobowiązań JST zaliczanych do tytułu dłużnego -kredyty i pożyczki, o których mowa w art..72 ust.1 pkt 2 ustawy § 8047	1 392,00	1 275,89	91,66%
	Ogółem	404 170,37	308 125,04	76,24%

W ramach projektu zrealizowano następujące formy wsparcia:

1. Usługa asystentów rodziny- wsparcie kompleksowe rodzin.
2. Usługa w formie porad prawnych polegająca np. na pisaniu pism procesowych oraz na pomocy w załatwianiu ważnych spraw prawnych związanych z życiem rodzinnym podopiecznych.
3. Usługa w formie konsultacji i porad specjalistycznych - psychologicznych.
4. Usługa w formie porad pedagogicznych - wsparcie zatrudnionego pedagoga w trudnościach z wychowaniem i nauką dzieci.
5. Usługa w formie grup wsparcia.
6. Usługa w formie warsztatów dla rodziców biologicznych (przeprowadzono warsztaty

„Szkoła dla rodziców”).

7. Usługa w formie warsztatów (gospodarowanie budżetem domowym).
8. Usługa w formie warsztatów kulinarnych (indywidualne w domach rodzin, jak i grupowe).
9. Usługa w formie warsztatów - program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy.

16. Rozdział 85295 – projekt „CUS Centrum Usług Społecznych dla mieszkańców powiatu opoczyńskiego” współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020

W ramach kontynuacji projektu jednostka realizuje zadania dla mieszkańców Gminy Opoczno takie jak: usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz prowadzi Klub Seniora.

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze

Usługi opiekuńcze skierowane są do mieszkańców gminy Opoczno. Obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem, dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności.

Usługami opiekuńczymi są objęte osoby samotne, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych. W roku 2020 usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone były dla **20 osób**.

Klub seniora

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opocznie prowadzi Klub Seniora. Skierowany jest on do mieszkańców Gminy Opoczno. Jest on miejscem spotkań osób starszych i niesamodzielnych. Przeciwdziała osamotnieniu i marginalizacji seniorów. Uczestnicy klubu korzystają z porad psychologa, prawnika, lekarza i pielęgniarki. Ponadto biorą czynny udział w zajęciach kulinarnych, plastycznych, gimnastycznych, florystycznych, rękodzieła i szydełkowania.

Uczestnicy Klubu Seniora zapewnione mają codziennie ciepły posiłek. Zajęcia w Klubie Seniora dla uczestników są bezpłatne.

W okresie od I-VII 2020 r. w zajęciach Klubu Seniora uczestniczyło **30 osób**.

W 2020 roku w rozdziale 85295 zadania były realizowane w ramach kontynuacji projektu i finansowane ze środków własnych. Plan w 2020 r. wynosił 615 612,00 zł, wydatki wykonane w 2020 r. to kwota 589 149,98 zł, co stanowi 95,70%. Są to wydatki na wynagrodzenie obsługi (opiekunki) Klubu Seniora, wydatki na wynajem Sali dla seniorów, zakupy produktów spożywczych („tzw. susz”), żywienia Seniorów (ciepłe posiłki) oraz zakup materiałów do zajęć.

17. Rozdział 85415 – pomoc materialna dla uczniów

Zaplanowane są środki z przeznaczeniem na pokrycie kosztów udzielania pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym – 179 720,00 zł, wydatkowano w wysokości 107 977,38 zł, tj. 60,08% planu.

Środki przeznaczone na inne formy pomocy dla uczniów dotyczą pokrycia kosztów udzielania pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym współfinansowane w 80% środkami pochodzącymi z dotacji z Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego (kwota planu to – 139 720,00 zł wydatkowano - 86 381,90 zł, tj. 61,83 %) i budżetu gminy (plan zakładał kwotę 40 000,00 zł, wydatkowano natomiast - 21 595,48 zł, tj. 53,99 %).

Udzielono pomocy materialnej dla 154 uczniów w formie gotówkowej:

- stypendia dla 154 uczniów, tj. 708 świadczeń na kwotę 106 737,38 zł. Średni koszt pomocy wyniósł 159,54 zł (80 % tj. 127,63 zł na kwotę 85 389,90 zł z dotacji i 20 % tj. 31,91 zł na kwotę 21 347,48 zł - ze środków własnych);
- zasiłek szkolny dla 2 uczniów, tj. 2 świadczenia na kwotę 1 240,00 zł. Średni koszt pomocy wyniósł 620,000 zł (80,00 % tj. 992,00 zł z dotacji i 20,00 % tj. 248,00 zł ze środków własnych).

Łącznie na ten cel wydatkowano 107 977,38 zł.

Warunkiem ubiegania się o stypendium szkolne jest spełnienie kryterium dochodowego, o którym mowa w ustawie o systemie oświaty - art. 90 d ust. 7 ustawy. Miesięczna wysokość dochodu na osobę w rodzinie ucznia nie może być większa niż kwota, o której mowa w art. 8 ust. 1 pkt.2 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.).

VIII. Wykaz potrzeb z zakresu realizacji zadań pomocy społecznej, wspierania rodziny i przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opocznie realizuje zadania wynikające z obowiązujących uregulowań prawnych oraz podejmuje inicjatywy w zakresie rozwiązywania problemów społecznych. Prawidłowa realizacja zadań wymaga nie tylko zabezpieczenia środków finansowych w budżecie, ale również zapewnienia niezbędnych zasobów kadrowych, lokalowych, sprzętu, wyposażenia i modernizacji oraz rozwoju systemu informatycznego.

Przedstawienie potrzeb w zakresie pomocy społecznej jest ustawowym obowiązkiem kierownika ośrodka pomocy społecznej, wynikającym z art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej „Kierownik ośrodka pomocy społecznej składa radzie gminy coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej”.

Najważniejsze potrzeby, których właściwe zabezpieczenie będzie miało wpływ na rozwój funkcjonującego systemu pomocy społecznej w 2021 r. są następujące:

1. Potrzeby z zakresu realizacji zadań pomocy społecznej

- 1) konieczność utworzenia mieszkania chronionego oraz mieszkania treningowego jako form pomocy społecznej skierowanych do osób, które ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebują wsparcia w codziennym życiu,
- 2) potrzeba rozwoju budownictwa socjalnego oraz adaptacji istniejących pomieszczeń w zasobie gminy na pomieszczenia mieszkalne w celu zabezpieczenia potrzeb mieszkaniowych osób o niskich dochodach,
- 3) potrzeba utworzenia placówki typu ogrzewalnia, udzielającej doraźnej pomocy dla osób bezdomnych,
- 4) wspieranie osób w wieku senioralnym poprzez dalszą działalność Klubu Seniora, którego głównym zadaniem jest przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu seniorów, wzbogacanie i rozszerzanie oferty wsparcia dla seniorów,
- 5) zabezpieczenie większych środków finansowych na organizację usług opiekuńczych w tym specjalistycznych, utrzymujących osobę jak najdłużej w jej naturalnym środowisku – zatrudnienie opiekunek.
- 6) rozwój partnerskiej współpracy instytucji pomocy i integracji społecznej na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w środowisku lokalnym – zwiększenie wspólnych specjalistycznych szkoleń i wolontariat,
- 7) rozwój i doskonalenie pracy socjalnej jako profesjonalnej działalności – zdiagnozowanie środowisk i rodzin pod kątem tworzenia projektów socjalnych i programów aktywności lokalnej,
- 8) Zwiększenie środków finansowych na doskonalenie i podnoszenie umiejętności i kwalifikacji pracowników MGOPS w zakresie metodyki i technik komunikowania interpersonalnego, mediacji, specjalizacji I i II stopnia w zawodzie pracownik socjalny oraz specjalistów pracy z rodziną.

- 9) zapewnienie na właściwym poziomie finansowania świadczeń pomocy społecznej z zakresu zadań własnych o charakterze obowiązkowym, dotyczących przede wszystkim: udzielania schronienia, zapewniania posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym, wypłacania zasiłków okresowych, zasiłków celowych, zasiłków stałych, organizowania i świadczenia usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, dożywiania dzieci, sprawiania pogrzebu, w tym osobom bezdomnym, kierowania do domu pomocy społecznej.

2. Potrzeby z zakresu wspierania rodziny

- 1) utrzymanie obecnej liczby asystentów rodziny, których działalność jest skuteczną formą wsparcia rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze,
- 2) wzmacnianie środowiskowego systemu wsparcia dzieci i rodzin poprzez prowadzenie działań profilaktycznych (warsztaty, grupy wsparcia),
- 3) dodatkowe wsparcie dla rodzin poprzez zatrudnienie specjalistów w zakresie prowadzenia mediacji oraz zapewnienia pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej, prawnej oraz terapii rodzin,
- 4) doskonalenie współpracy pomiędzy instytucjami pracującymi na rzecz dzieci i rodzin poprzez powołanie forum organizacji pozarządowych i podmiotów,
- 5) zwiększenie środków finansowych umożliwiających podnoszenie umiejętności i kwalifikacji pracowników Zespołu do spraw wspierania rodziny.

3. Potrzeby z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

- 1) podniesienie poziomu aktywności mieszkańców poprzez prowadzenie działań edukacyjnych,
- 2) prowadzenie w placówkach oświatowych warsztatów profilaktycznych o tematyce uzależnień oraz przemocy,
- 3) dalszy rozwój działań interdyscyplinarnych na rzecz profesjonalnej pomocy rodzinom,
- 4) zwiększenie środków finansowych na podniesienie kompetencji członków Zespołu Interdyscyplinarnego poprzez udział w szkoleniach.

Wymienione powyżej potrzeby i problemy będą podlegały monitorowaniu i ewaluacji. Znaczący wpływ na to będą miały problemy i działania podejmowane w zakresie polityki rynku pracy, ochrony zdrowia, polityki mieszkaniowej i oświatowej, a także sytuacja demograficzna gminy.

IX. Podsumowanie

W 2020 r. realizacja zadań Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Opocznie przebiegała w sposób planowy. Wsparcie na rzecz mieszkańców miasta i gminy udzielane było, jeżeli jednostka lub rodzina nie wykorzystywała własnych uprawnień, zasobów i możliwości, bo ich nie miała lub nie potrafiła w sposób właściwy ich wykorzystać.

Praca z osobami i rodzinami polegała na zaspokajaniu bieżących, podstawowych potrzeb oraz na długofalowym działaniu, prowadzącym do pozyskania lub odbudowania własnych zasobów (wiedza, umiejętności zawodowe, interpersonalne, kompetencje rodzicielskie, warunki mieszkaniowe, zdrowotne, funkcjonowanie społeczne), poszerzaniu możliwości samodzielnego funkcjonowania i umiejętnego korzystania z uprawnień.

Działania pomocowe polegały na zapobieganiu trudnym sytuacjom życiowym a w konsekwencji dysfunkcjom społecznym. Ważną i odpowiedzialną grupę realizowanych zadań stanowiły działania interwencyjne, podejmowane w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia oraz bezpieczeństwa osób i ich rodzin, jak również najbliższego otoczenia.

Należy podkreślić, że Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opocznie, dążąc do skutecznego udzielania wsparcia osobom i rodzinom upowszechniał metodę pracy interdyscyplinarnej. Realizacja pomocy adresowana jest bowiem do różnych kategorii klientów i wymaga niejednokrotnie współpracy i konsultacji z wieloma podmiotami.

Dzięki współpracy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi oraz profesjonalizmowi pracowników Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Opocznie możliwe było objęcie wszechstronnym wsparciem wszystkich potrzebujących.